

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

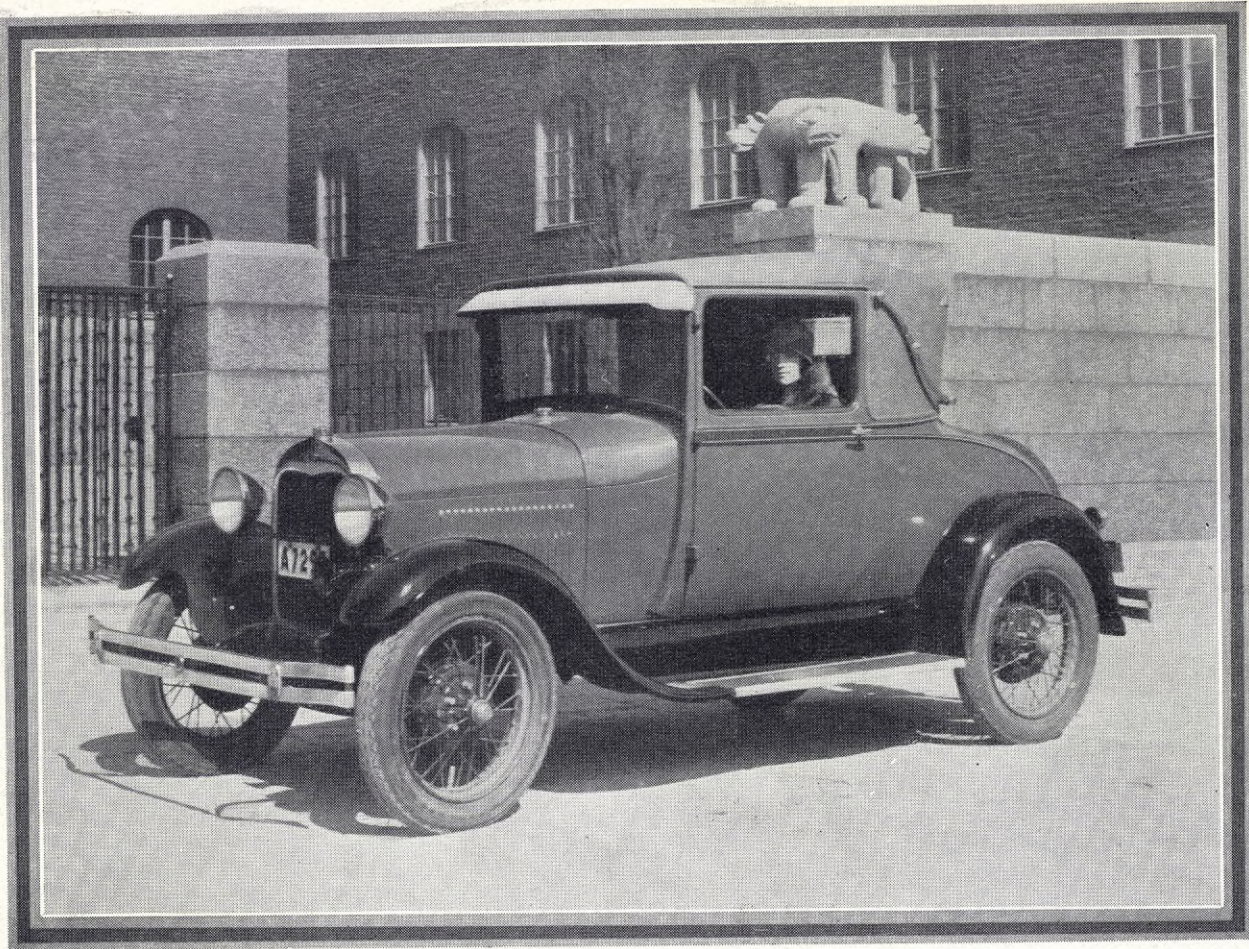

IDÄN

FRÅN RÖDA KORSEFESTEN
PÅ STADSHUSET. UR DEN KLASSISKA
DANSEN. FRÖKNARNA MADELEINE SÖRENSEN
OCH BARBELY LARDY.

UR INNEHÅLLET:
KARLFELDT
SOM TRÄDGÅRDSMAN
av H. B. Goodwin.

NÄR BERNADOTTE STÄLLE
TILL UPPLOPP I WIEN.
av Alma Söderhielm.

DIKT TILL MORS DAG.

SKOLTEATERN, SKILDA
MENINGAR AV PEDAGO-
GER OCH ANDRA.
#

En verklig kvalitetsvagn

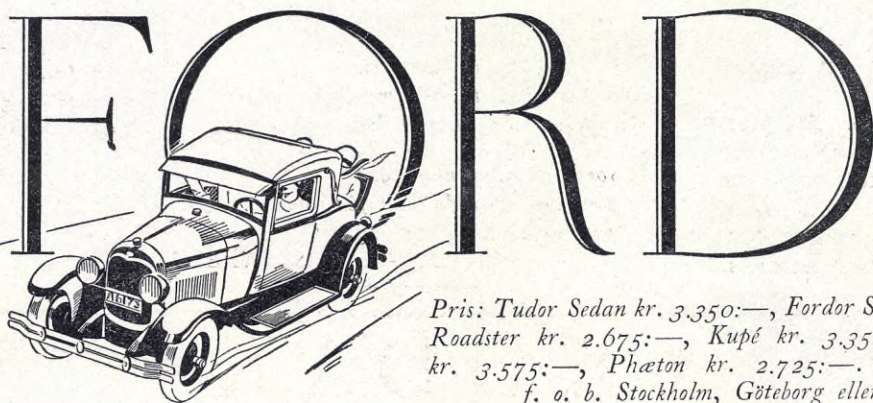
Fndast genom att själv köra den nya Ford-vagnen kan Ni rätt värdera dess verkligt gedigna egenskaper. Allt, vad Ni väntar av en modern automobil, finner Ni här — en anmärkningsvärd snabbhet, 90—100 km i timmen eller mera — en kraftig, tystgående 40 hkr motor — en acceleration hos Tudor Sedan från 8—40 km på 8.5 sekunder och ännu snabbare hos de tvåsitsiga modellerna — en underbar backtagningsförmåga — god bränsleekonomi — *dubbelverkande* hydrauliska stötdämpare, som i förening med de tunnbladiga, breda fjädrarna giva den nya Ford-vagnen dess lugna, jämna gång såväl i kurvor som på

oländiga vägar — effektiva, mjukt och ögonblickligt verkande 4-hjulsbromsar och slutligen samma typiska pålitlighet och låga underhållskostnader, som alltid utmärkt Ford-produkterna.

Den nya Ford-vagnens utomordentliga prestationsförmåga är en direkt följd av dess alltigenom höga kvalitet. Dess skönhet är ej begränsad endast till det yttre utan går långt under ytan och återfinnes hos alla dessa dolda, inbyggda delar, som Ni kanske aldrig ser. Den nya Ford-vagnens mekaniska skönhet erkännes oförbehållsamt av den opartiska sakkunskapen. Många detaljer äro speciella Ford-konstruktioner. Några

äro fullständiga nyheter inom automobilindustrien. Låt Eder angeläget vara att få en provtur i den nya Ford-vagnen. Av dess prestationer skall Ni förstå, att den giver Eder större värde än någon automobil tidigare, och att den ej har någon jämlike i konstruktion, kvalitet och pris.

Standardutrustningen inbegriper 5 stålekerhjul med 30×4.5 ballongringar, vindrutetorkare, hastighetsmätare, bensinmätare, instrumentbrädeslampa, stöldsäkert tändningslås, backspegel, kombinerad bak- och stopplykta, oljeståndsmätare, komplett verktygssats, tryckspruta för chassiets smörjning och splittersäker vindruta.

Pris: Tudor Sedan kr. 3.350:—, Fordor Sedan kr. 3.675:—, Roadster kr. 2.675:—, Kupé kr. 3.350:—, Sport Kupé kr. 3.575:—, Phaeton kr. 2.725:—. Alla priser gälla f. o. b. Stockholm, Göteborg eller Malmö.

F O R D M O T O R C O M P A N Y A / B · S T O C K H O L M

K R Ö N I K A

OM STUDENTMORAL, KONST- OCH HÄSTINTRESSE

EN F. D. STUDENTBEVÄRING HAR gjort moralen på ett studentkompani till föremål för en vetenskaplig undersökning. Det visar sig av författarens anteckningar från beväringsstiden att »maskning» förekom i hög grad, liksom att kamratkänslan var större än aktningen för lagarna.

På författarens kompani förekom inte att någon i tillfällig befälsställning angav en kamrat. Tvärtom, man gladde sig »en corps» om någon lyckades klara sig, d. v. s. lyckades lura befälet.

Man har i saken intervjuat en hel del både civila och militära personer och alla ha varit eniga om att ifall »det gällde», skulle ingen längre »maska». Alla skulle göra sin plikt.

Nå, det var nu knappast fråga om det. Utan om moralen på studentkompanier.

Jag skulle vilja säga, att den är precis en fortsättning på moralen i skolorna. Och den absoluta följderna av en uppfostran, som vill bilda människor genom lagar och förordningar och straff och inte genom en vädjan till deras förnuft. Man litat icke på barnens heder i skolorna, icke på de unga människors heder i exercisen. Solklar följd: de unga blir, vad folk vill att de skola vara. Laglydiga, så länge det står makt bakom lagen, olydiga så fort det finns en möjlighet att hoppa över skaklarna. Eftersom lagarna och förordningarna inte alls är skrivna i deras hjärtan än mindre i deras förstånd, utan bara är en massa påfund, som det gäller att åtlyda för att undgå obehag, men om vilkas berättigande och mening de ha sina allra största tvivel.

»Dumma» förordningar är det en sport, för att inte säga en heder, att försöka kringgå. (Tänk på en hel del vuxet gott folks förhållande till exempel tullen eller sprittilldelningen!) Också är en framgångsrik fuskare i skolan inte ansedd som en ohederlig figur utan snarare som något av en hjälte.

Litar man på en människa, så är det nog ganska ovanligt att hon bedrar en. Varje husmoder vet, att om man litat på sitt hembitråde gör det som oftast sitt bästa. Litar man inte på det, utan försöker gå och kontrollera smått som stort, skall man snart finna att man endast förlorar på den metoden. Det ligger i varje människa något av »som man ropar i skogen får man svar.»

En folkskollärarinna, som lider av en ganska besvärande dövhet, börjar varje läsår med ett litet tal till klassen. Hon talar om för dem hur saken står: hon kan inte höra om de viska till varann eller annars har något fuffens för sig. Hon ber dem att icke göra det, då hon, om hon inte kan hålla ordning i sin klass, måste sluta sin tjänst, vilket skulle vara mycket svårt för henne. Hon vädjar till deras ridderlighet.

Inte, under alla år, har hon vädjat förväves. Hennes klass är en mönsterklass.

Barnen hålla inbördes en storartad disciplin. Är det något litet rötägg, som försöker sig på några dumheter, så gör han inte om det. Och det är inte bara småbarn. Stora drumlar äro lika rörande mot sin döva fröken. Pojkar, som aldrig annars visa några trevligare sidor, är gentleman, då de komma i hennes klass. När »fröken» talar till dem med sitt milda och litet sorgsna leende bli de värsta rackarungar till fromma änglar.

Hemligheten? Bara att hon litat på sina elever. Utgår från att de icke vilja göra livet tungt för henne.

En lärare sade en gång till mig: Inte kan man lita på en skolpojkes uppgifter. (Det var på tal om de brukliga sjukdoms- och frånvarandeintygen.)

Var lugn för att man skulle kunna det, om det inte från första dagen i våra skolor förutsattes att man inte kan det.

När »det gäller» d. v. s. i krig, förutsättes utan vidare att varje man skall göra sin plikt. Varje man gör också sin plikt.

Förtroende skapar förtroende. Övervakande och misstänksamhet skapar lagbrytare. S. k. kadaverlydnad är nog det sista att skapa karaktärer.

*

En tavla av Rafael såldes nyligen i England för nära 3 millioner kronor.

Jag antar köparen är lycklig. Att komma över en madonna med barn för det priset måste ju göra vem som helst överlycklig. Jag menar förstås en madonna av Rafael. Mätte nu bara signaturen vara absolut tvättäkta. I annat fall är ju de tre millionerna bortkastade och köparen en djupt förtvildad människa.

På vårt Nationalmuseum äro för ögonblicket två stora salar och tre mindre rum fyllda av underbara konstverk. Ovärderliga konstverk. (Som en gång voro ganska lätta att värdera. Isynnerhet att undervärdera.)

Enligt enquêter skulle det vara en evig skam, om inte varje svensk — eller kanske det var varje stockholmare — toge sig en titt på tavlorna i fråga. Ett urval av Louvrens skatter av 1800-tals fransk konst.

En utomordentlig samling. Utan tvivel.

Vårregn.

*Hur du sjunger, svala regn,
när du silar ned i jorden
mellan våta, blanka stenar!*

*Ur en nyss förfrusen mark
sög du dagg till ljumma tårar
och blev jordens rika balsam.*

*Sorla, viska, mjuka regn!
Med din sång du mildt förvandlar
vinterns ve till vårens vållust.*

DAGMAR STENBERG.

Tavlor, som det gör gott ända ner i tårna att se på. Så det är att hoppas att stockholmarna gå man ur huse och icke »visa sig som barbarer».

Detta tyckas de för resten göra. (Jag menar gå man ur huse.) Salarna äro varje dag till trängsel fyllda.

Bara ett litet ord: varför måste konstin-tresset paras med sensationsintresse för att man överhuvudtaget skall märka dess existens?

Jag hörde ett par damers samtal.

— Det är bestämt tio år sedan, jag var här, men nu tyckte jag ändå jag måste —

— Ja, jag har inte heller varit här på länge. Jo, det är sant, då det där bråket var om renoveringarna, du kanske minns, tittade jag verkligen upp ett slag —

Det är som om det i vardagslag inte funnes någon konst häruppe på museet, och det är som om det inte alls vore barbari att gå den konsten förbi.

Kanske den stora franska utställningen, som »alla måste se», kan locka folk att stifta litet närmare bekantskap med våra egna dyrgripar. Två utomordentligt värdefulla flugor i en smäll!

*

Vackra hästar med smala ben, granna ryttare, sol och vackra kläder! På mannekänger och även på andra. En smula kallt, men om man bara säger som Coué det gör ingenting, det gör ingenting, så gör det ingenting. I kläder, som våra mormödrar säkerligen skulle liknat vid salig Krakas berömda toilett, gå vi och avnjuta våren och kapploppningarna.

Jag begriper mig inte ett dugg på hästar. Det är förargligt, isynnerhet som alla andra ute vid Ulriksdal, tycks göra det. Sak-kunskapen svävar som en duva över både 1:sta och 2:dra plats.

Jag studerar inte hästar, jag. Jag studerar ryttarna. Och inte deras hållning, »sists» tror jag det heter, utan deras ansikten. Är ansiktet bra, sammanbitet, energiskt, då håller jag på det ekipaget. (Jag går även något litet efter färgen på tröjan. Det är en nyans av rött, som jag älskar!)

Hästens ansikte tittar jag också på. Om hans fram- och bakben är kalla eller varma eller ljumma, det förstår jag mig inte på, men tittar han mig stadigt i ögonen och läser jag segervilja i blicken, så klämmer jag till.

Och vinner alltid. Nästan alltid.

Min sammanlagda vinst av vårens första löpning var plus minus noll och en ordentlig snuva. Och så medvetandet att vara mondän. Ha varit mondän. Ty det allra finaste gick onekligen av, då man slogs om del i bil. En femtedels bil à 75 öre.

Vagabonde

Både kameran
och filmen
bör vara
av märket

KODAK
EASTMAN KODAK COMP.

Alla fotografiska artiklar,
framkallning & kopiering genom
HASSELBLADS FOTOGRAF. A.-B.
Göteborg - Malmö - Stockholm

ÖVERSÄTTNINGAR — PÅ GOTT OCH ONT

AV GURLI HERTZMAN-ERICSON.

NÄR MAN SER DEN MÄNGD AV översättningslitteratur som varje höst och vår översvämma bokmarknaden, blir man en smula betänksam. Alla dessa äventyrsböcker, missromaner och detektivhistorier av mer eller mindre obskyrt ursprung, försämra den litterära smaken, och det svenska språket misshandlas på ett sätt som skulle göra pekoralen onjubar, om den stora allmänheten någonsin tränat upp sitt öra för språkets välljud. De språkliga grodorna och vantolkningarna äro i den enklare översättningslitteraturen legio.

När det gäller de mera betydande författarna äro förlagsfirmorna i allmänhet noggranna med att översättningen lämnas i händerna på en person, för vilken man hyser det förtroendet att han eller hon skall utföra ett gott arbete, men erfarenheten visar, att det icke alltid är de mest noggranna översättarna som äro de bästa. Ett alltför strängt fasthållande vid ordaljdelsen, kan döda och släcka det som måste ge orden liv och glans, därför att det som yttras på det ena språket kan tärva en omskrivning för att bli njutbart på det andra. Man måste uppfatta andemeningen, de subtila skiftningarna, vilka äro så svåra att fånga, och därför måste översättaren i någon mån själv vara en diktare. Känner han sig alltför bunden av texten, blir innehållet dött.

Därför äro de flesta översättningar ett verk på gott och ont. De kunna förvanska författarens skapelse. I ett och annat enstaka fall kunna de också förbättra den, men ytterst sällan blir det just vad författaren åsyftat. Så snart man vid läsningen av en bok har känslan av att det är en översättning man håller i sin hand, har den förfelat sitt mål som en illa avskjuten pil. Den tynger ned tanken, i stället för att bära upp den, och den samvetsgranna krian får ersätta fantasiens flykt. Naturligtvis är det därför icke meningen att översättaren skall fantisera på egen hand och brodera ut författarens mönster, men man måste ha öra för skiftningarna samt äga en grundlig kännedom om det främmande språket för att kunna få fram en riktig parallell. De verkligt goda översättarna äro lika sällsynta som de äkta pärlorna bland mängden av oäkta.

Översättningar från norskan och danskan är egentligen liktydigt med att lägga hyende under lättjan, ty med litet god vilja, plus det skönlitterära intresset, bör det icke vara någon svårighet att läsa med vårt eget så närbesläktade språk. Tänk bara på skillnaden att läsa H. C. Andersen på svenska och på danska. Om också översättningen uppfyller alla de krav man kan ställa på den, så ägde Andersen just det som endast kan sägas på danska för att bli fullt njutbart. Nu översättas emellertid både Sigrid Undset, Olav Duun och andra storer, medan man för ett par decennier sedan aldrig tänkte på annat än att läsa Bjørnson och Ibsen på originalspråket. Att Olav Duun tolkas till

svenska må vara förlåtet, då han skriver på »maalet» vilket ännu är ganska oförståeligt för oss, och Thorsten Törngren tycks på ett lyckligt sätt ha gått i land med att översätta den stora folklivscykeln.

En av vårens nyheter från andra sidan Kölen är en liten fin, men med en ryslig omslagsvinjett utstyrd bok av Barbra Ring »Vi som vandra». Det finns alltid en rik fond av människokännedom och sunt förnuft i det som denna författarinna skriver. I sin senaste bok har hon ägnat sig åt den åldrande kvinnans problem, trängt in i hennes psyke, och utan sentimentalitet, men varmt och känsligt, skildrat det sista, heta uppblossandet före nedvisnandet. Hjältinnan står utomordentligt fint och klart tecknad med sin ålders erfarenhet och en livskunskap som gör henne skickad, att med en högre visdom, men ett alltjämt ungt sinne, kunna ta emot vad livet ännu har att ge. När hon till slut offerar kärleken, eller rättare sagt äganderätten till kärleken, så sker det av ett sammansatt motiv. Hon vill icke göra den kvinna hon högaktar och håller av, något ont, och hon hyser ålderns berättigade tvivel på brittsommarens varaktighet. Höstens starka färger, som i sin mognad och fullhet skänker koncentratet av sommarens skönhet och kraft, följas så snabbt av stormar och vinterdimor. Hon vågar icke ta steget av fruktan för den bitterhetens besvikelse, som dock måste komma, men minnet, med dess skönhet och glans, äger hon alltid kvar.

Barbra Rings människor bli levande och

naturliga, det finns en öm förståelse i hennes sätt att skildra dem, och hennes smidiga berättartalang är expressiv och målande.

En sällsynt rolig och väl berättad släktkrönika är »Jerusalems döttrar» av G. B. Stern. Det är en judisk familjs öden och äventyr man får följa, från det ögonblick stammodern, Babette Weinberg, i bredbrättad hatt, slätt empireliv och vid kjol, eskorteras av Napoleons officerare för att i Pressburg tjänstgöra som tolk åt de höga herrarna, allt intill närvarande tid. Det är ett myllrande liv i denna bok, av människor, ansikten och profiler, och utan stamtavlans hjälp är det nära nog omöjligt att hålla dessa fastrar, onklar, tanter och kusiner, i minnet. Det är en stark, fruktsam och livskraftig släkt, den Rakonitzska. Den är spridd över Österrike, Rivieran, Frankrike och England, och har inslag av många nationers blod, men det Rakonitzska släktdraget är omissskänligt.

Det finns ett överdådigt humör, en blytande iakttagelseförmåga och en frodig berättartalang hos denna författarinna, och för dem, som äro intresserade av släktkrönikor, bör boken vara mycket givande.

En roman som låtit mycket tala om sig är »Drömmarnas land» av Naemi Mitchinson, en skildring från det gamla Hellas mot slutet av det peloponesiska kriget. Författarinnan äger en grundlig kännedom om grekernas liv och sedvänjor, men samtidigt förefaller det som om hon varit alltför bunden av sitt ämne. Man saknar i romanen den fantasien flykt som gör verkligheten till dikt, och det är utan något starkare intresse man följer Alexenors och Moiras växlande öden. Språket ger icke heller i sin moderna alldaglighet något av antikens högstämndhet, och tragiken griper icke på samma sätt som de gamla grekernas diktning.

Willa Cather är en av Amerikas mera uppmärksammade författarinnor, och en av hennes böcker, »Professorns hem», som nyligen översatts till svenska, visar sig vara en välskriven och ganska originell bok. Författarinnan har gjort sig mycken möda att förklara och analysera professor S:t Peter, men i trots av att gestalten har sitt givna intresse, står den knappast levande för läsaren. I förhållandet mellan professorn och den unge, i förtid avlidne Tom Outland, visar emellertid författarinnan en god psykologisk iakttagelse, men starkare verkar det avsnitt av boken som utgör Tom Outlands dagboksanteckningar. Man får i denna skildring både en levande och trovärdig bild av den unge mannen samt en ståtlig bild av de vilda och otillgängliga bergstrakterna i Nya Mexiko. Det är ett egendomligt faktum att den person, som icke förekommer i boken annat än i den mån han påverkat dess olika personligheter, dock är den som fångar det största intresset och som författarinnan skildrar på ett mera övertygande sätt än de ganska löst skisserade gestalterna i professorns omgivning.

Fröken Hilda Borgström har nyligen haft ett framgångsrikt gästspel i Göteborg, där hon uppträdde som Maria Wislack i Lonsdales »Äktenskapsprovet». (Foto, Ekstrand.)

Liptons Té är och förblir det bästa.

LIPTON är världens största och förnämsta Téfirma.

Vi äro mycket glada i fisk, men det är så besvärligt med rensningen — och alla benen. Är det något annat sätt att få fiskmat?

Använd **Sjökungens Hushållsfärs** eller **Gräddfärs** så sparar Ni allt besväret.

EN STOR TRÄDGÅRDSMAN

KARLFELDT, DE SVENSKA BLOMMORNAS OCH DEN SVENSKA TRÄDGÅRDENS SKALD. — AV HENRY B. GOODWIN.

Doktor H. B. Goodwin är på sätt och vis själv en den svenska trädgårdens skald, se hans av naturlyrik fyllda bilder till "Täppan som sommarnöje" och till "Doktor Goodwins Lilla Katekes" för täppan, den nya praktiska handboken, som kommit till våren. Här nedan ger doktor Goodwin prov på Karlfeldts lyrik från en speciell sida, som kanske blivit föga uppmärksammat av hans beundrare.

Trädgårdsodlarnas egen skald
E. A. Karlfeldt.

... och jag drömmer jag är vorden
störste trädgårdsman på jorden.
Fridolins Lustgård.

TRÄDGÅRDSMÄNNEN HADE EN gång sitt eget helgon, och hos katolikerna, åtminstone i Spanien, ha de ännu i dag sin skyddspatron, den helige Isidor. Trädgårdsodlingens olika grenar, ja, till och med enstaka växter stå i olika katolska nejder under vissa helgons beskydd. Maria Magdalenas attribut äro trädgårdsverktyg, och stor är mångfalden blommor, som pryda helgonbilderna såsom åt heliga män och kvinnor helgade symboler. Bland dessa känna vi allmänt till »madonnaliljan» som jungfrulighetens symbol, enkom tillägnad Jungfru Maria, Frälsarens moder.

Vad har ett land, som av bildstormande zeloter berövats en ljuvlig tradition, klostergårdarnas skatter och lärdom, att sätta i stället för helgonlegender och helgonsymboler? Av dessa olyckor har dock Sveriges folk inte drabbats så hårt. Inte hårdare än att vår egen samtida trädgårdskult anknyter till gammal hävd, till kunskap om läkeörter och kryddor, till bondepraktikan och blomstermotiv i folklig konst och poesi.

Den svenska litteraturen är däremot ej någon rik källa för forskaren i trädgårdsodlingens svenska historia. Här och var hos enstaka skalder dyka av äkta kärlek burna offergårdar upp, så hos Victor Rydberg, och i vår tid hos Anders Österling. Men hos ingen nordisk skald, icke ens i den frodiga, melodiska danska kärlekslyriken sjunger det mot oss ett brus av naturdyrkan som i bibeln, i antiken, i den grekiska anthologien, hos Vergilius eller Horatius eller hos Shakespeare. Mid-sommarnattsdrömmens renässansofferkransar på Floras altare tillhöra en forntid som inga böner förmå att återkalla till liv.

Redan hos Goethe, denna sena vandrare på parnassens högsta regioner, ha naturens färger märkbart bleknat. I Heines eller i Lake-poeternas, i Coleridges och ännu senare i George Merediths tjugande sånger bli blommorna mera till floskler, till sirater, på sin höjd äro de snittblommor, kransblommor, blommor utan stjälkar, utan rötter, utan näringsdoftande jordmån mellan buskar och i fridlysta snår. Vi ha i stället fått ett slags blomsterhandels- eller stadsplanteringspoesi. Den sanne natur- och blomsterdyrkaren lämnas oberörd.

Mot denna kanske något svartmålad bakgrund tänker jag teckna den uppfriskande, ett svenskt hjärta fröjdande bilden av en skald, som i flera än detta hänse-

ende, men såsom trädgårdsodlarnas egen skald säkrast är enastående ej blott i Norden utan i hela vår tid: Erik Axel Karlfeldt.

Det finns intet enklare bevis för en skapande konstnärs äkta känsla än att dess yttring börjar sakta och försynt, men sedan stegras till obändiga utbrott. Det är ett jämnt crescendo vi bevittna i Karlfeldts notoriskt återhållsamma produktion från de första blomster- och naturmotiven i »Vildmarks- och kärleksvisor» —

”o ödemark, du har min kärlek vunnit,
jag älskar stigarna, de mänskotomma,
den flacka hed, där luft och dager flöda,
där ljunng och timjan blekt i sanden blomma”
(Asen)

”i hägnet av björklövsgardinerna ljusa”
(Vårbalen)

”I den blå Johanneskvällen
vilar luften ljum och len.
Stora, tunga, vitgrå blommor
bryter jag från rönnens gren”
(Blommande rönn)

”Det gror i de gamla skogar
en ört med blågröna, spåda strån”
(Villgräset)

”Här bada hyddor
i doft av kryddor
från gröna enar och timjan röd”
(Ljung)

— till den senaste diktsamlingen (hösten 1927) med titeln »Hösthorn», där han samlat »allt vad av andakt känner hans lågande bondesjäl» (Kornknarr, sänghalm) till ett rikare knippe lovsånger till Floras pris än man kunnat tänka sig besjåla en nordisk poet av dalastam och med hemort och trädgårdsodlingsort i Dalarna.

»Fridolins lustgård» heter den andra i ordningen av de diktsamlingar, som till stor del — som titeln förråder — ha trädgårdskult till föremål. Här dyka för första gång vilda och odlade växter upp med sina svenska och — varför inte i munnen på en klasiskt bildad skald? ofta latinska namn:

”Dansa och sjung, agrimonias drick”,
(Göjevisa)

”Nu öppnar nattglim sin krona”
”nu teckna slätterblomma och glimtande ögontröst
den skymningsväg jag vill komma”
(Nattglim)

”... månen,
när över bergsängsbackar han vit och lutad går
och lyser genom vårliga slånen.
Nu svalkar aftonvinden i aklejornas lid,
och gula liljeklockor ringa helgdagsmål och frid; ...
du är liten och bräcklig, som knäckepilens gren”
(Jungfru Maria)

Dikten »Nattyxne» är ett ypperligt prov på ingående studium av en underbar, inhemsk, ofta förbisedd orkidés egenart och livsföreteelser. *Platanthera bifolia*, vår »nattviol» förbiser ingen mer, som med skaldens öga sett den, förnummit den söta doften och med öronen uppfattat den förfinade, förföriska, förhäxande sången:

”Veneris blomma, nosserot,
vinden far upp, som sov vid din fot,
ur mörkret ett lidelsens strådrag svingar
på flädermusvingar
mot månens klot.
— — Vet du de skära drömmarnas öde?
Djupt i din rot går ett hemligt flöde,
en jordbrygd skum,
Veneris blomma, *Satyrium*.”

Dikten »Hjärtstilla» och »Lotus» äro av helt annat slag, men vem betvivlar att de ingivits skalden i ett umgänge med naturen, som det ofta ser ut som om nutidsmänniskan glömt? I Robert Schumanns högromantiska sånger ha de sitt motstycke — »Die Lotosblume», »Der Nussbaum», »Sonnenschein» — vida mer än i Heines ord till dem. Karlfeldt har samma omedel-
(Forts. sid. 512.)

”Kungsljusens tyna i höga stakar.”

CAP
Nötter

Nougatchoklad 1 kr. pr. ask.
av högsta kvalitet.

General Bernadotte.

“FRIHET, JÄMLIKHET” —

NÄR SEDERMERA KARL XIV JOHAN STÄLLDE

Professor Alma Söderhjelm har redan från trycket hunnit utgiva två delar av Fersens digra dagbok och de skola nu snart följas av en tredje. Nedan anförda episod, som professor Söderhjelm berättar för Idun, den s. k. Bernadotte-affären, måste först och främst betraktas som typisk för Fersens sätt att se tidsföreteelserna. För anhängaren av det gamla kungadömet, Marie Antoinettes riddare, var allt, som hörde till revolutionen av ondo och revolutionens betrodna ämbetsmän utan vidare "jakobiner".

FÖR DEN SOM GÅR UT IFRÅN, ATT de "historiska" människorna måste vara hjältar och halvgudar, storslagna och idealiska och deras liv mönstergillt såväl i gärning som moralisk halt, är det klart, att en dagbok, så enkel, så broderilös och så ohöjd som Fersens, måste komma att i någon mån förtala honom själv. Det är dock troligen inte för dessa hans dagbok är skriven det är för andra, som bland kvalifikationer även räkna den att vara människa.

Men om vi ett ögonblick skulle bortse från hans roll i historien som Marie Antoinettes tromman och vän, bortse från hans privata liv, hans lynnesegenheter, ja, till och med från hans senare svenska karriär och hans tragiska död, och endast betrakta honom som memoarförfattare! Visst kan han i denna egenskap förebrås att inte ha någon saftig stil! Han ägde visserligen vad man gemenligen kallar "en penna", men denna penna är knapp och torr, och den tycks aldrig så trubbig som när han skriver om sig själv och för sig själv. Men den är å andra sidan saklig. Vi skola aldrig glömma, att Fersen gett oss ett tidsdokument om 20,000 sidor, som är vederhäftigt, läsbart och oändligt lärorikt.

I hans dagbok möta vi tidens ansikten på varje blad och vi möta dem, vad som viktigare är, med deras egna miner och deras uttryck, i deras egen vardagsmiljö innan eftervärldens taxeringskalender fixerat deras plats i regentlängderna och spalterna. I dagboken stöta vi icke blott oupphörligt på Europas regerande furstar och kungliga prinsar, drottningar, prinsessor, änkekurfurstinnor och furstliga mätresser, vi köra alldeles liksom av en händelse hop med "tillfälliga bekantskaper" som äro mycket intresanta. Så möta vi Haydn och Palaestrini, Napoleon, Casanova och Goethe. Här möta vi också en vacker dag Bernadotte, tyvärr dock inte öga mot öga, men på mycket nära håll i alla fall.

Bernadotte hade blivit utnämnd till arméchef i Italien, men icke hunnit tillträda sitt chefskap, innan man förflyttat honom — av avund eller förutseende! — till en helt civil plats, han erhöll nämligen i januari 1798 ambassadörsposten i Wien. Detta var en ansvärsfull post även under lugna tider, men så mycket mer just vid denna tidpunkt, då Frankrikes och Tysklands ombud voro församlade till en fredskongress i det närbelägna Rastadt för att här söka några plausibla jämkningsmöjligheter mellan segraren och de besegrade. Att spänningen var störst mellan Frankrike och Österrike säger sig självt.

Fersen hade sänts till kongressen för att representera Sverige, som var garant för Tysklands integritet allt från Westfaliska fredens tid, men blivit så illa behandlad av fransmännens president vid kongressen, Bonaparte, att

han måste återlämna sitt mandat. Han var kvar i Rastadt ännu vid Bernadottes utnämning, men begav sig snart till Karlsruhe i ett annat uppdrag från Sveriges konung. Kort efter det han anlät hit nåddes man här av nyheten om att den så vanskliga freden höll på att äventyras genom ett upplopp, som hade ägt rum i Wien och i vilket Bernadotte icke blott bildade centralpersonligheten utan själv riskerade att mista livet. Händelsen har Fersen beskrivit noggrant i sina memoarer på sitt knappa men trovärdiga sätt; dock får man givetvis när det gäller hans personliga bedömmande av saken taga hänsyn till den påökning hans eget naturliga hat till den franska republikens hade erhållit genom den skymf han blivit utsatt för i Rastadt. Men vi skola låta honom själv tala:

23 april 1798. — I går anlände hit nyheten om ett upplopp som hade ägt rum i Wien mot franske ambassadörens hus, emedan han hade hissat trikolorflaggan. Jag trodde inte att det var sant, men vi finga bekräftelse därpå. Det var den 13:de kl. 7 på kvällen, som han lät uppsätta på sin balkong en flagga med devisen *Liberté Égalité, la vie ou la mort* på franska och tyska. Polisen anhöll om att han skulle taga bort den av fruktan för de följder det kunde ha från folkets sida, som redan höll på att samlas; uthängandet av fanan hade nämligen åtföljts av högljudda leveror för republiken etc. etc. General Bernadotte vägrade emellertid att hörsamma alla böner. Folket samlades i skaror, stego på varandras axlar och ryckte ner fanan, slet sönder den i tusen små bitar under ropet "Leve kejsaren"! Alla fönster blevo sönderslagna genom stenkastning, ambassadens folk började skjuta och utdelade sablar. Huset stormades och vagnarna sönderstogs. Emellertid anlände den vakthavande militären i tid för att rädda honom själv och hans familj undan folkets raseri. Från förstäderna skyndade folk till, troende att man ville döda kejsaren, och man var tvungen att stänga stadsportharna. Baron Thugut, greve Kinsky och greve Sauer som tillhör polisen grevo till ambassadören för att betyga honom sitt djupa beklagande över det skedd, men framhöllo samtidigt, att det var hans eget fel. Han svarade ej ett enda ord, utan begärde bara ett pass, vilket även gavs honom. Han reste den 14:de och eskorterades två posthåll för sin personliga säkerhets skull. På kvällen anlände general Bernadotte hit (till Karlsruhe) och han har legat över här i natt, han hade alla sina fransmän med sig, också fru Gaudin. Hans folk berättade historien precis så som vi hört den men tillade, att de alla skulle varit förlorade om ej regeringen beskyddat dem, flera bland dem hade blivit mycket illa åtgångna. Av det sätt på vilket direktoriets kommer att taga detta får man se, om det är en sak som är tillställd eller om Bernadotte — jag vore mycket böjd för att tro detta. Och att Bernadotte som tillhör de rasande jakobinerna har hittat på att arrangera detta uppträde för att ställa till svårigheter för Direktoriets just nu när valen skola äga rum och att driva fram en för terroristerna förmånlig utgång. Han beger sig till Rastadt för att där invänta direktoriets order.

24:de, tisdag. — Underrättelserna från Wien bekräfta, att hela felet var Bernadottes, och att wienarne vid detta tillfälle gävo vackra prov på tillgivenhet för kejsaren. De ropade "Leve kejsaren, vi vilja inte ha någon fransk frihet".

25:te, onsdag. — De hade skrivit till ärkehertig

Karl, att Bernadotte hade anhållit om att årsdagen av den allmänna folkbevapningen (i Österrike) ej alls skulle firas i Wien den 17:de och sagt, att om man firade den dagen skulle han hissa nationalflaggan till åminnelse av fransmännens intåg i Gratz, att regeringen hade vägrat att hörsamma hans begäran och att han då hade satt upp sin fana.

"Denna version förefaller apokryfisk", tillägger Fersen som fortsätter med att relatera detaljer enligt en berättelse över händelsen som uppsatts av österrikiske ministern i Rastadt, von Lehrbach. Denna skilde sig i vissa detaljer från den föregående versionen. Fersen uppräknar dessa: att här ej talas om att fanan skulle haft någon devis, att det hela gick så snabbt, att militären inte hann komma tillstädes och att man erbjudit ambassadören all den upprättelse, han kunde begära, till och med den att ånyo hissa sin fana, såvitt det bleve efter den 17:de, då, på grund av den infallande årsdagen, det skulle komma mycket folk och det vore svårt att med så fåtaliga trupper som dem man hade att disponera över i Wien, upprätthålla ordningen, men att han sagt nej till allt detta och endast begärt att få ett pass.

Hela världen uppfylldes plötsligt av diskussioner och reflexioner över denna uppseendeväckande händelse, så mycket mer sedan Bernadotte med hela sin ambassad och sitt folk hade lämnat Wien och begett sig just till dagshändelsernas sjudande kokgröta, Rastadt. Horoskop ställdes, politiska kannstöpningar fyllde luften, kurirer kommo och foro oavbrutet. Skulle man få krig eller inte? "En fransk kurir från Paris passerade härigenom i går", skriver Fersen den 29:de, han hade med sig ett brev till Thugut och ett annat till Cobenzl, vilka torde ha innehållit Direktoriets fordran på upprättelse." Bernadotte hade även erhållit befallning att stanna i Rastadt ända tills denne skulle ha återvänt", tillägger han, med ett ytterligare tillägg att "något mer visste man inte." "General Bernadottes avresa till Rastadt förlänar denna orten ett nytt intresse", skriver hovkanslern Ehrenheim från Stockholm till Fersen, påbjudande honom att lyssna efter om "det språk denne general för, synes ägnat att förebåda krig eller fred?" Ehrenheim skriver som synes "Bernadotte". Fersen själv har på ett ställe i en anteckning, den första han överhuvud ägnat denne general, skrivit hans namn "Bernadot". — "Han (Jourdan) lär mycket rosa en av sina generaler vid" namn "Bernadot!"

De som förhoppningsfullt väntade, att ett krig med anledning av upploppet skulle utbryta, väntade förgäves. Man tycktes än så länge ärligt från vardera sidan ha försökt att hindra ett fredsbrott och till och med sedan en delegerad från vardera hållet tillsatts för att i Selz underhandla om detta politiska ärekränkningsmål jämte ett par andra detaljfrågor, kom man till det resultatet att det dock icke var lönt att äventyra Europas fred för den sakens skull. Att denna uppfattning var inspirerad av Bonaparte, framhåller Fersen utan omsvep, han antecknar med den objektivitet och rättvisa som är hans bästa författaregenskap, att Bonaparte lyckades lugna båda parterna.

Emellertid spanns legenden vidare och händelsen kommenterades med nya detaljer: Vi skola åter giva ordet åt Fersen själv:

APM
Uttalas "EPEM"

FILM - PLÅTAR - KAMEROR
— PAPPER — TILLBEHÖR —

Generalagentur: FA. APEM
MALMÖ: Jörgen Kocksgatan 4 — STOCKHOLM: Regeringsgatan 9

APM
Uttalas "EPEM"

MED BERNADOTTE I WIEN

TILL UPPLOPP. — AV ALMA SÖDERHJELM

5:te maj. — Baron von Vrintz var och hälsade på mig. Baronen lämnade mig en relation över händelserna i Wien, som torde vara sammansatt med regeringens tillstånd, angående det Bernadotteska evenemanget. Därav framgår, att de unga män, som äro anställda vid hans ambassad alltid uppträtt mycket oförskämt, att han själv också på sista tiden hade varit otrevligare än i början och att han tvivelsutan hade haft för avsikt att få brytning till stånd. Han hade efter den 12:te uttagit hos alla bankirer alla pengar han hade inestående och hade anmält för teaterns direktion, att han skulle upphöra med sitt abonnemang på sin loge emedan han räknade på att snart få resa därifrån, och när han i hemlighet hade beställt sin fana hade han tillagt att han, om den inte bleve färdig till den 13, ej alls ville ha den. Vidare, att han kl. 7 på kvällen hade hissat flaggan som var 4 alnar lång på sin balkong, att de förbigående hade av nyfikenhet stannat och sett på, men att ingen kunde försäkra att inskriften *Liberté-Egalité* hade funnits där, att det oförsynta sätt på vilket ambassadens folk hade uppträtt vid porten och ambassadören själv och hans svit uppe på balkongen hade retat upp folket, att polischefen och platskommendanten som kommit tillstädes nog skulle ha lyckats att stämma ner det hela om inte ambassadören just då hade sprungit ner till porten, lagt handen på värjfastet till sin sabel och hotat med knytnäven, ty det var då som folket fördrade att flaggan skulle tas ner. De båda ombuden för regeringen vilka riktade denna begäran till ambassadören emottogos på ett kränkande sätt. Kavalleriet och infanteriet voro ej nog talrika att kunna skingra folket, som redan börjat kasta stenar mot fönstren, varför order då utgick till garnisonen att gripa till vapen och att man då stängde stadsportarna. Vidare, att ambassadören då skrev ett brev till baron Thugut, där han kvalificerade folket som "tygellös pöbel" och där han begärde ögonblicklig upprättelse, och att man hade försäkrat honom muntligen, att alla mått och steg skulle vidtagas för att skydda hans säkerhet, att efter en ny biljett som han skrivit man skriftligt hade gett honom samma svar, att baron Degelman begett sig dit och tillbragt en stor del av natten med honom. Folket hade klättrat upp till balkongen och ryckt bort flaggan, som blev sliten i stycken och förd till högvakten. De hade sprängt dörren och förstört allt vad som fanns i köket samt några av vagnarna, grenadjärerna, som anlänt från förstäderna lade beslag på trappan och höll det uppretade folket tillbaka medels skjutande med lösa skott. Vidare att ambassadens folk hade skjutit på folket, att allt åter var lugnt kl. 2, att ambassadören den 14:de hade sänt en sekreterare alldeles utan eskort till kejsaren för att begära ett pass, att kabinettsminister Colloredo svarat honom på det hövligaste, att greve Sauer och baron Degelman gingo dit för att få en förlikning till stånd, men att (Bernadotte) bara hade insisterat på att få passet, vilket de också gävo honom, att hans kurir eskorterades av en officer och att han själv reste den 15:de middagstiden med 5 vagnar och eskorterad av en officer och 30 kavallerister, att det hade samlats kolossalt mycket folk, men att ingen enda skymfde honom.

Fersens anteckningar om affären Bernadotte kommenteras på ett intressant sätt av de brev som Sveriges minister i Rastadt, Bildt, skriver till Fersen om denna händelse. Brevet, vilka finnas på Stafsund äro på svenska.

Den 22 april skriver Bildt från Rastadt:

I går erhöj greve Lehrbach med en courier från Wien underrättelse om hvad sig der tilldragit med Franske ambassadeuren, då dess huv den 13:nde insulterades af populacen. Ed. Excellens lär redan känna denna händelse hvarför jag inskränker mig att anföra, det Bernadotte valde den tidpunkt då man i Wien skulle fira årsdagen af folkets upresning i massa för at gripa till vapen emot fransoserne: att ingen ambassadeur eller utländsk ministre aldrig uthängt eller uthänger sin nations flagga på sitt hus. Att franske ambassadeuren låtit sätta på nationale flaggan orden *Liberté égalité et fraternité*, men översatte på Tyska, hvilket isynnerhet upretade folket. Och då upploppet var stillat såväl Baron Thugut som general Kinsky och greve Sauer infunno sig hos ambassadeuren för att göra honom begripeligt det regeringen icke kunde förekomma upploppet, som försorskades genom dess egen skuld,

i det flaggan uthängdes, men at ambassadeuren ej svarade annat än begjarte Pass att resa sin väg. En del påstå äfven det kejsaren skrifvit honom till. Hvad som är säkert är att Bernadotte hitkommer förmodligen i natt eller i morgon efter couriren som i går hitkom rest om honom i Braunau, han kommer att logera i slottet uti Buonapartes rumm. Baron Degelman är äfven afsänd till Paris för denna saks skuld...

Man ser noggsamt att hela denna affaire ej är en hazard utan är den provoquerad. Jag hoppas kejsaren låter Degelman ej göra annat än simplement begjara satisfaction och ej att göra afbön. Denna händelse har här gjort ömt intryck. Dinén hos greve Metternich var i dag ganska alfvarsam...

"Bernadotte ankom igår", skriver Bildt åter den 24 april från Rastadt. "Han for in uppå Posten, hvaräst han passerat natten, men såges flytta och intaga Buonapartes rumm på slottet. I dag ger Treilhard en diner, han är dit-bjuden. Den förstnämnde Bernadotte och dess Secreterare anse deras afresa ifrån Wien såsom ledande till stora följder, och det första de yttrade vid hitkomsten var deras förundran att ännu se kongressen tillsammans."

Bernadotte stannade i Rastadt ända till den 18 maj, då han reste till Paris för att övertaga krigsministerposten. Under vistelsen här var han givetvis föremål för den största nyfikenhet och ett oavlätligt intresse. Av en tillfällighet kom Bildt att sammanträffa med honom, det var hos en av de franska ombuden här, Treilhard, som kort efteråt blev medlem av Direktoratet. Nu liksom ofta måste man beklaga, att ej ha i behåll några personliga anteckningar om detta möte och det intryck den som hetsig jakobin ansedde ministern-generalen gjorde på den svenske diplomaten; Fersen antecknar endast faktum, att Bernadotte var hos Treilhard, och tillägger: Bernadotte kom dit, blev presenterad för Bildt och sade honom "en mängd älskvärda haranger". Bildt relaterade nämligen, enligt Fersens egen anteckning, händelsen muntligt då han en dag, närmare bestämt den 9 maj, besökte Fersen i Karlsruhe från det närbelägna Rastadt.

Bernadotte-affären blev avklarad genom att österrikiska hovet ursäktade sig och att Bernadotte rappellerades från sin ambassadörs-post. Huru med upploppet förhöll sig och om det var provocerat av den krigsfanatiska utrikesminister Thugut eller av Bernadotte personligen, tyckes icke ha blivit utrett. Det förefaller dock troligt att det icke alls var beroende på någon överlagd provokation utan att man får skriva det hela på den republikanska fosterlandsfanatismens räkning. De förberedelser, som Bernadotte vidtagit, förklarades plausibelt av att han ända från början såsom varande ett "brushuvud" och en rasande jakobin hade varit illa ansedd vid Wien-hovet, och redan begärt sitt avsked, när kalabaliken sattes i scen.

Emellertid blev händelsen kommenterad på alla håll och många äro de olika orsaker och upphov till densamma som ha utpekats. Några såsom Fersen, beskyllde Bernadotte personligen, andra spredde ut att det var den dam som åtföljde honom — Bernadotte var ännu vid denna tid ogift — som var orsaken till olyckan. I slutet av juni, när underhandlingarna om arten av den av direktoriet fordrade upprättelsen pågingo, antecknar Fersen, att den franske underhandlaren i Selz, François de Neufchâteau hade varit missnöjd med den erbjudna satisfaktionen, men hade gett med sig

Axel v. Fersen
som ung.

sedan han hade fått höra av sin motpart greve Cobenzl, "att det var personer, utposterade av Bernadotte, för att uppreta och uppvigla folket som hade kastat de första stenarna". Ännu senare den 9 juli skriver han ner följande anteckning från Rastadt:

"Det tros att det är fru Gaudin", tillägger han, "som förmått Bernadotte till allt detta för att hämnas för att hon ej blivit mottagen i Wiensocieteten."

"Den unga grevinnan Metternich har anlänt. Grevens kärleksförbindelse med fru Gaudin håller alltjämt i sig, hon är kvar i Rastadt, vilket är så mycket egendomligare som hon alltjämt påstås ha varit anledningen till affären i Wien."

I de memoarer Napoleon dikterade på Sankt Helena omnämnes affären Bernadotte på följande sätt:

Bernadotte hade blivit utnämnd till ambassadör i Wien. Detta var icke något lyckligt val, ty en generalperson kunde inte vara angenäm för en nation, som hade blivit så oupphörligt besegrad; man hade bort sända en civil men direktoriet hade ytterst få sådana att tillgå eller också hade de inte nog anseende eller hade man avlägsnat dem. Bernadotte lät en dag på sitt hotell uppsätta den trefärgade fanan. Pöbeln eggad av främmande agenter, som kanske ville blottställa Österrike gjorde uppror, nedrev fanan och skymfde Bernadotte. I sitt raseri däröver tillkallade direktoriet Napoleon, som dock ej var av samma åsikt. "Om ni vill ha krig", sade han, måste ni göra er färdiga för ett sådant oberoende av händelsen med Bernadotte."

Barras åter skyller tilldragelsen på rysk och engelsk provokation i sina memoarer.

Invånarna i Wien firade årsdagen av deras frivilliga och spontana nationalbeväpning för att försvara sin stad som var hotad av de franska arméerna. Vår ambassadör Bernadotte gav samma dag en fest för firandet av republikens segrar. Han uppsatte utanför sitt hotell trikolorflaggan. Wienernas hat tändes vid åsynen av denna: massan begav sig till ambassadörens hotell. Bernadotte beväpnade ögonblickligen sitt folk, ställde sig själv i spetsen för dem samt försvarade med sabel i hand sin bostad och sitt liv. Om han hade varit en advokat eller en litteratör och ej kunnat försvara sig, hade han ofelbart omkommit. Under ett anlopp mot vilket han i sitt hotell i fyra timmars tid höll ut mot den rasande pöbeln, som kränkte hans hem, erhöj han icke den ringaste hjälp av den österrikiska regeringen, trots att han sände bud på bud. Ambassadören kunde ej hindra att man rev ner hans fana och hans vapen. Efter denna synnerligen påtagliga skymf och andra som därpå följde och som likaledes förblevo ostraffade, begärde Bernadotte sitt pass och lämnade Wien, då han icke mer hade lust att stanna i en stad, som var säte för en styrelse som ej kan eller vill hindra slika excesser: efterforskningarna ge vid handen, att det är England, Ryssland och emigranterna, som ha provocerat denna skymf.

I de franska handböckerna anges orsaken till upploppet i följande lakoniska ord:

I denna stad (Wien) försvarade Bernadotte den franska trikolorens ära mot ett upplopp, tillstått av ministern Thugut.

Så vanskligt är det att sätta sig till doms över människornas bevekelsegrunder och upprinnelsen till de historiska händelserna!

HÄXAN

putsar metaller så att . . . Men för silver användes

SURPRISE

DEN MODERNA SKOLTEATERN

SOLIDARITET, BEHAGLIGT SÄTT, GOD DIKTION SKOLDRAMATIKENS VINSTER.

TROTS DE PESSIMISTISKA BULLETINER som då och då utfärdas från Thalias påstådda sjukläger tycks intresset för den dramatiska konsten vara i ständigt stigande. Varje teaternyhet mötses med spänning, kommenteras i pressen och diskuteras av lekmän och lärda. Den gamle kyrkofaderns mening att teatern var ett otuktens gymnasium har alldeles fått vika för den nästan lika gamla satsen att den är en dygdeskola. Både studenter och skolorngdom spela teater.

Kunna dessa inövningar av teaterpjäser redan på skolstadiet vara av något värde? Taga de inte istället alltför mycken tid från arbetet, fråga sig säkert många av de unga amatörernas föräldrar. Idun har riktat frågan till några erfarna representanter för skola och hem med intresse för den dramatiska konsten. Svaren belysa olika sidor av fördelarna med teaterinspelning på skolstadiet.

— Genom att spela teater lära sig eleverna fortare och lättare än på välläsningsektionerna att få fram en naturlig talton, menar biträdande föreståndarinnan vid Stockholms norra kommunala mellanskola, fröken Elsa Carlsson.

— Lästone försvinner och diktionen blir tydligare. Vidare arbeta de ofta halvt omedvetet bort en del olater, vänja sig att röra sig behagligare o. s. v. Men först och sist har denna gemensamma strävan för styckets framgång, det gemensamma arbetet för ett ideellt mål en uppfostrande betydelse, som inte kan överskattas. Samhörighetskänslan växer och den enskildes intressen får vika för det hela.

Faran med teaterövningar i skolan är naturligtvis, att det drar elevernas intresse från skolarbetet. I regel tillåtas därför i vår skola inte den avgående klassens elever att spela teater. Det blir ledningens sak att se till, att de unga amatörerna hålla måttan härvidlag. Det är ingen lätt uppgift man åtar sig med inövningen av en teaterpjäs. Det gäller att hålla den gyllene medelvägen, som går lika långt från mekaniskt rabbel som från affekterat uppträdande.

— Dramatiska övningar i skolorna ha ju som bekant traditioner från 1600-talet, säger lektor Hjalmar Alving, och enligt min mening ha de alltjämt sitt berättigande. Ursprungligen voro de ju till för att öva gymnasisterna i latin, men sedan man övergått till svensk dramatik eller utländsk i svensk dräkt ha deras betydelse snarare ökat än minskats. Att öva sig i att med röst, ansikte och hållning ge uttryck åt skiftande själsliga innehåll är — även på amatörstadiet — en konstnärlig uppgift, vars värde ligger i öppen dag. Sådana övningar ha värde både för dem, som utföra dem och för dem som se på. Att se en kamrats försök att lösa dylika konstnärliga uppgifter måste verka väckande. En svårighet är att tiden inte vill räcka till, men då det ju endast gäller en mindre grupp konstnärligt intresserade lärjungar, faller också den invändningen.

Att den tid, som användes att öva in

Att låta barnen spela teater i skolorna blir allt vanligare. Äro fördelarna härmed stora nog att uppväga den tid och möda det kostar, fråga sig kanske vid det snart avslutade skolåret många av målsmännen. Frågan belyses här av representanter för skola och hem.

teaterpjäser i skolorna är väl använd, anser också lektor Ivan Kruckenberg.

— Att spela teater gör ungdomarna glada och frimodiga, lär dem tala naturligt och tydligt, ger dem självtillit och säkerhet, säger han. Det hände t. ex. att en flicka, som enligt vad hennes mor meddelat mig, förut varit en inbunden plugghäst med tungt lynne, efter att ha varit med om att spela teater blev glad, vaken och meddelsam.

Ännu värdefullare är det ju, att eleverna genom att själva spela teater leva sig in i ett diktverk och tillägna sig dess innehåll på ett helt annat sätt än vid själva läsningen. Det kan fördjupa och förfina. Därför bör man naturligtvis inte välja annat än litterärt fullödiga pjäser. Esmanns »På ålderdomshemmet», Strindbergs »Den

Händerna.

Till Mors dag.

Dina händer, mor!

Jag ser dina grova händer,
när de knöto sig hårt om hackans skaft,
för att tvinga ur jorden jordens kraft,
medan egen kraft du förslet.
Du hade valkar och sprickor jämt,
du log åt dem, som man ler åt skämt,
kanhända du grät... jag tror, jag vet,
att du grät ibland i din ensamhet.

Dina händer, mor,

jag minns dina varma händer!
Vi gingo tillsammans, du höll min hand
och förtäljde om himmelens underland,
som jag hoppas du nu har nått.
Vi gingo till källan i kvällen sen,
det var roligt med lyktans sömniga sken,
det var roligt med snön, som gnällde smått,
det var bäst att gå, där du hade gått.

Dina händer, mor,

jag minns dina svala händer!
När i yrande feber pulsen slog
och i drömmen trollens skräcktag drog
och jag vaknade sjuk och rädd,
då kom du och torkade pannans svett,
och drev på flykten de troll, jag sett,
du vakande satt, fast du ej var klädd,
tills sömnen kom till min fattiga bädd.

Dina händer, mor.

Jag ser dina kalla händer,
som jag såg, när locket skruvades fast
och den sista bindande tråden brast
mellan oss, som en gång voro ett.
Du hade ditt dagsverke färdigt fått,
det var ont och gott — mer ont än gott,
men det onda, du känt och hört och sett,
var ett intet mot allt det goda du gett.

Dina händer, mor.

Jag har tryckt så många händer,
och var gång jag tryckt en kvinnas hand,
som varit mig kär, har jag känt det band,
som band oss samman en gång.
Jag har stundom smekande händer känt,
som i samma smekning svalkat och bränt,
då blev min längtan till dig en sång.
Ack, mor, vad min väg är ensam och lång!

DANIEL ROLF.

fredlöse», Holbergs »Det arabiska pulvret» och Wieds »Skärmytslingar», som f. ö. tillhör Det Kongeliges repertoar, har jag inövat med medlemmar av de litterära gymnasistföreningarna. Visst önskar man ofta, att det funnes flera lämpliga enaktare med begränsat rollantal, men då både vår egen dramatik och den i översättning tillgängliga är fattig på sådana, får man inte väja ens för de stora klassikerna. Att hålla repertoaren högt är ett oeftergivligt krav. Vad så tid och arbete beträffar, kunna inövningarna visserligen vara krävande nog, men har man sett, hur det utvecklar ungdomarna, kan man inte kalla den tiden bortkastad.

Samma entusiasm för saken uttalas av milie Aubert, vid Franska skolan, som själv satt upp och spelat många pjäser med eleverna.

— Det finns, förklarar hon, intet bättre sätt att få eleverna att leva sig in i ett klassiskt verk, än att låta dem själva spela det. Det blir både historia och litteraturhistoria på ett roligare och grundligare sätt än under vanliga lektioner. Ty naturligtvis måste inspelningarna följas av anvisningar och förklaringar, som sätta eleverna in i pjäsen. Vidare få alla dessa rättelser av uttal och accent, som förefalla så torra och tråkiga, när de inläras mekaniskt, ett helt annat intresse under repetitionerna av en pjäs. Flickorna känna att just dessa detaljer måste vara felfria lika väl för vars och ens prestation som för styckets framgång. Medvetandet att utförandet av varanda roll bidrar att höja eller sänka nivån av hela spelet eggjar dem också att göra sitt bästa. Att inte spara sig någon möda för att göra rollen så konstnärligt fulländad som möjligt, det bör väl utveckla en trohet mot uppgiften, som kan göra sig gällande även på andra arbetsområden. Men därför måste också de pjäser, som spelas, vara mödan värda. Helst endast klassiska, och i varje fall — litterärt fullödiga.

— Nyttan av att barnen få spela teater i skolan, anser fru Märta Edquist, maka till pastor Carl Edquist, kan inte bestridas. Att det skall vara bra både för rösten, diktionen och deras förmåga att uppträda faller av sig själv. Men det skall vara på låg- och mellanstadiet. Där behövs denna uppmuntran. I de högre klasserna bli ofta de fromma önskingarna om större säkerhet i uppträdandet uppfyllda över hövan. Av stor vikt är också, att dessa små teaterpjäser iscensätts utan onödig lyx. Själv brukade jag som barn spela med i några av Topelius' sagospel. En gång skrev jag till honom och talade om, att vi skulle spela »Askungen» och berättade om vår iscensättning.

— Det är så, fick jag till svar, med alla mina sagospel, att man inte skall göra sig onödigt bråk, man skall föreställa sig, att allt är som det skall vara i sagan.

Man må ha vilken mening som helst om förenklade dekorationer och reducerad kostymlyx på riktig teater. I skolan är det ett oeftergivligt villkor för att dessa små övningar skola ha god och inte dålig verkan på de små amatörerna.

PROVRUM

En god och hälsosam thédryck vinnes icke med vilket thé som hälst.

M. S. KOBBS SÖNER är den enda firma i Sverige, som uteslutande ägnar sig åt thébranschen under ständig vetenskaplig kontroll.

Begär därför alltid **Kobbs Thé** och godtag ej något annat, om Ni sätter värde på en hälsosam och aromrik dryck.

DÄR GAMMALDAGS GÄSTFRIHET RÅR

PÅ LILLA FRÄMSBACKA, EN ÅTERUPP-
STÅNDEN BERGSMANGÅRD.

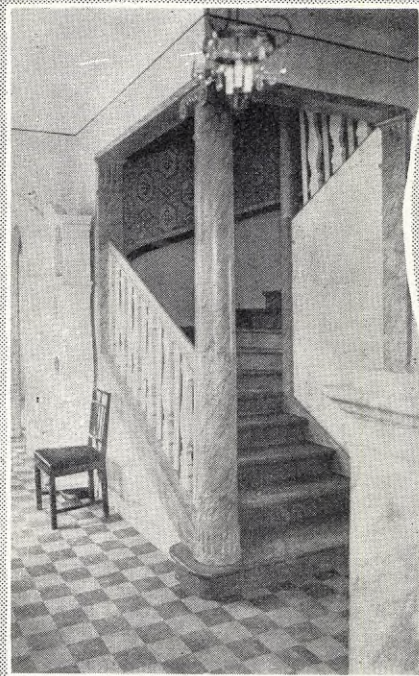
Den gamla bergsmangården Främsbacka har återuppstått i värdigt och vackert skick och förenar gammal tradition med modern konstnärlighet och hemtrevnad.

Fru Ramström i övre hallen, där biblioteket inrymts.

Den gamla Karl Johanssoffan, som alltid stått på samma plats i salongen.

Nedre hallen med den av arkitekt Ahlberg moderniserade trappan.

Främsbacka corps de logi från sjösidan.

Ett hemtrevligt hörn med rokokouret.

FÄRDAS MAN DEN NYBREDDADE och ståtliga chaussén, som leder mellan Falun och Svärdsjö, där Carl Larssons Spadarvet är beläget, blir, trots den ståtliga, moderna väganläggningen, det första intrycket att man tycker sig försatt långt bortom gränsen för mänsklig bebyggelse. Runt omkring stå granarna i en tät, jämn mur, liksom enkom skapad att hindra alla stormar från att rubba stillheten, och varken gångar eller stigar synas till därinne i dunklet bland träden. Första tecknet på, att det dock måtte finnas någonting bakom skogsridån är avvägen till Sveden, gården med minnen från Jesper Svedbergs och Emanuel Swedenborgs tid och där Karl von Linné plockade blyga linnéor åt den rodnande Sara Elisabet Moræa.

Ännu några hjulvarv och bilen har nått bygdevägen till Lilla Främsbacka, en bergsmangård, som i bortåt ett sekel gått i arv inom den gamla Falusläkten Gahn, för att slutligen, i likhet med så många andra både större och mindre herresäten, undergå ödet att bli såld och styckad i småbitar, tills corps de logiet ligger där avskalat och överflödigt, endast väntande på sitt fullständiga förfall.

Inte alldeles efter den vanliga ritualen för dock en modern utveckling fram med denna vita gård i skogen. I sista stund upptäcktes det vackra stället, blev inköpt — och räddat.

Med hjälp av arkitekten Hakon Ahlberg sattes så den gamla byggnaden i stånd och nu kunna de nya ägarna, kapten Sven Ramström och hans fru, född Nisser, gläd-

ja sig åt att bebo en den mest stiltrogna men på samma gång hemtrevliga och personliga lantgård som står att leta upp.

Det är smakriktningen strax före och omkring adertonhundralets början, som lagts till grund för restaureringen, från denna epok daterar sig själva byggnaden och »arvegodsset» möblerna, som nu stå där så väl avvägda och lämpliga, voro även nya vid samma tid.

Överallt, där något har behövt hjälpas upp eller kompletteras och ändras har arkitekten Ahlberg gjort det med kunnig och varsam hand och hans bästa smakeråd har varit fru Ramström själv.

I nedre hallen är överbyggnaden till trappan nytillkommen tillika med pelaren, som bär upp den. Centralpunkten i möbleringen där utgöres av en jättestor järnbesla-

(Forts. sid. 513.)

EKSTRÖMS JÄSTMJÖL

ALLA SOM BAKA HEMMA
inse värdet av Ekströms Jästmjöl. Ju bättre brödet har jäst i ugnen, desto bättre, mera välsmakande och lättmjält blir det. Använd därför alltid Ekströms Jästmjöl.
— Cream-Phosphatpulvret med den underbara jäskraften.

TOLERANS OCH INRE REVOLT

FÖR IDUN AV VERA v. KRÆMER.

EN SVENSK GREVE HAR BLIVIT tillfrågad om vad som menas med »en grande dame i ordets fullaste bemärkelse», som hans eget ordval lyder. Han har givit sitt svar — det fordras bl. a. mycket pengar (ärvda naturligtvis, ty en grande dame arbetar inte, hon får inte ha småborgerlighetens bekymrade uttryck, d. v. s. inga bekymmer alls), ett slott på landet, ett enfamiljshus i staden och det fordras att vara lika mot alla. Och mycket mer som greven specialiserat.

Det där lika mot alla har jag fäst mig vid. (Det andra kommer knappast inom vår tids sfär numera.) Jag vet inte vad som menas lika mot alla. Menas det lika kall mot alla?

Man är annars vänligare mot den man håller av, gladare mot den som förstår en och som man »kan prata med», detta i ordets fullaste bemärkelse. Allvarigare mot den man känner föga men respekterar högt, kamratligare mot dem man arbetar tillsammans med — i den dagliga nötningen på arbetsplatsen fordras det nog en viss om jag så må säga opersonlig vänlighet, rent av litet yttlig, emedan man där icke kan bära känslor till torgs och icke kan besvära andra. I arbetet i synnerhet har var och en övernog av sin egen börda.

Och slutligen — och nu kommer det vär-

sta — måste man vara likgiltig mot dem man inte tycker om. Alltid eller till dess att man tycker om dem, då den frånvarande hövligheten blir förbytt i en mera medveten.

Och nu frågar jag: om det finns ting man ogillar starkt, inte av små personliga antipatier, utan av inre vedervilja, av rent av patos, får man inte då visa det? Bara visa det genom köld, genom att markera den gräns man inte kan komma över? Jag måste nog förtydliga det ömtåliga ämnet. Om exempelvis en man i ens mera ytliga eller om det vill sig så illa, närmare vänumgänge, skulle mot ens helt unga dotter ta sig en ton, som skulle dels vara olämplig och farlig och dels stöta ens egna begrepp totalt för huvudet, finge man då icke visa »ohövlighet»? Skulle man alljämt vara vad som anses för hövligt? Om man visste att denna man betett sig så mot en annan ung, försvarslös dotter i en annan familj, finge man icke då visa honom icke med ord, utan genom ett icke älskvärt sätt att han vore avslöjad eller genomskådad? Det går sjuka människor omkring bland oss. Deras sjukdom, av psykisk art, är inte deras fel, så vitt jag förstår, men är man ändå inte ursäktad om man drar en ring, utanför vilken vederbörande inte får komma?

Nu svarar mängen på detta: »Jag dömer

inte.» Och balansgången mellan att inte döma eller tolerera är nog svår.

Tolerans, godhet, medlidande, likgiltighet och den obevekliga inre revolten äro individuella ting. Och jag tror att den som revolterar måste få lyda sin natur bud. Liksom den, vilken svarar: »Jag vet ingenting! Det jag ser är bara älskvärt och för mig personligen behagligt, det bär mig alltså emot att uppträda som domare, vilket jag anser mig skickad till», har rätt från sin ståndpunkt.

Frågan är alltid aktuell och för varje ny generation. Från sin egen skoltid och barndom och från skolkamraters skoltid och barndom vet man hur pass hjälplöst överlämnade till egna resurser helt nya människor äro inför mänskliga rovdjur. Men jag vet icke ett enda fall, då dörrar stängts för rovdjuren.

Tvärtom. Man blir snarare själv ogillad, om man »dömer», som det heter. Man får strida sig till att med tyst envishet hålla barriären vid makt och får över sig ett sken av egenrättfärdighet, som man får bära, liksom man får bära allt ens egen natur förestavar en med instinktens oförklarliga befallningar.

Parker i Stockholm tycker jag icke skola stängas med lås efter visst klockslag. Men hem tror jag ibland skulle vara stängda, utan tidsbegränsning.

— — — HÄRLIGT MAJSOL LER — — —

Modern paljettschal buren till klockhatt i enkla linjer.

Klockhatt i marin med scarf i marin beige och cerise.

Parasoll med applicerade blommor i olika färger.

En elegant Elkokombination buren av fru Margit Rosengren vid Vasateaterns senaste premiär.

TILL DE SLÄTA, RAFFINERAT ENKLA hattarna, som vi nu gå med, behövs det lite färg och något fantastiskt inslag. Och då ha vi fått scarfen. Den har i vår så många variationer, att vi stå i beråd hur vi skola träffa det rätta. Våra bilder bjuda på ett par förslag. Till en klockhatt av marinblå hårfilt endast garnerad med ett ripsband bäres en scarf av finaste crepe de chine i rut-

mönster med färgställningen beige, cerise, marinblått. Till samma hatt med dess stränga enkelhet kan man bära en av de nu så moderna paljettschalarna och därigenom uppnå vad man först och sist eftersträvar: omväxling i toaletten.

Parasollen är sällan ett nödvändigt appendix till vår sommarutrustning här i landet, om man undantar den japanska, som behövs vid havsstranden, då

man solar sig efter badet. Men nyheterna i parasoller nå i alla fall hit upp. Här är en med blommor i olika färger i applikation på mörk botten.

Sist ha vi en nätt och klädsam Elko-kombination. Våra dessouer äro som bekant ett alldeles icke oviktigt inslag i sommarutrustningen.

Menthol-karameller med honung.

25öre

Drick Champis

RING bryggerier och vattenfabriker.

överallt —
men begär
det kalla!

PINGSTLILJORNA. AV EVA SCHMIDT

PINGSTAFTON OM MORGONEN klockan åtta mötte mina pojkar ett drama. Ett drama härute på vår lugna och tysta förstadsgata, som eljest, blid och mild och omgiven av trädgårdar, ligger som ett stillhetens streck. Men till varje individ kommer dramat en gång i livet, till vår tysta lilla gata kom det pingstafton om morgonen klockan åtta. — Nej, inte fick jag se det — det är så sällan en instängd, arbetande moder får deltaga i andra sensationer än de som bildas av sönderslaget porslin eller i starkaste fall av en stukad arm på skolgår'n och en ambulanstur till sjukhuset — — Men jag var med vid den frukost, som följde efter dramat, och det var ett andrahandskådespel av så livlig art, att jag anser det sparade in frukosten.

Det var ju ingen bomb som brast i miljoner bitar på den lilla gatan — en korg låg kastad mot trottoaren, och runt om den låg avskurna blommor strödda, pingstliljornas stjärnor — pärlhyacinter — ett par drömmande violbuketter. — Och min nya halskedja av ädla träpärlor blev sönderripen av de ivriga vittnena, när de fordrade att jag skulle rusa ut och se på dessa dramats synliga bevis. Jag kom till platsen som jag gick och stod, men jag gick fort in igen, ty vittnena blev så högljuda därute, så jag begärde fortsättningen på recitationen inne i salen.

Och sålunda bröt dramat in över mig — de glömde naturbeskrivningen, men den kan jag trä in själv — Således: — Den långa, tysta gatan låg ljus och öppen i vårmorgonens dager, och längst bort i fonden lyste över slätten majmorgonens röda sol. — Den korta personförteckningen är det bäst jag också tar:

Vi som bor på denna gata känner en lektor. D. v. s. vi ha ju aldrig skakat

hand med honom, men om morgnarna, när vi går till mjölkboden eller skolan, ser vi honom ofta framför oss på gatan. Han läser inte i den skolan, där mina två äldsta går, så de tycker att han ser så ofantligt snäll ut. Det tycker jag också, ja, det tycker jag verkligen — dessutom har han alltid så fina, nypressade kläder. Jag tror, när jag tänker rätt efter, att åsynen av honom till den grad uppväckt det undermedvetnas efterliknelsebegär hos mig, att jag i trance gått hem och pressat Henriks rena, rama vardagskläder. Att han är lektor vet jag därav att jag en gång köpt ett par galoscher på samma gång som han i en bod, och därinne kallade de honom lektorn. — Regissörens enkla uppgift är fylld — dramat störtar in på scenen: — På några få korta minuter är alltsammans skett, och mina tre ha ensamma bevittnat det hela:

Gatan låg morgontom, pojkarne kom i rad — de kom från tåget, där de vinkat av en kamrat, och ingen av dem tänkte väl en tanke på ett drama framför sin fot — vem gör det ögonblicket innan det susar genom luften. — Tio, tolv steg framför dem gick lektorn i ny filthatt, fin som alltid.

Nedifrån parken går en liten smal tvärgata upp och skär tvärs över vår gata — på denna kommer nu plötsligt uppvandrande hon som har huvudrollen i dramats första akt, den obetydliga birollen i andra. Hon gled, som sagt, upp nedifrån tvärgatan och vek in på vår gata, därvid kom hon att vandra framåt mitt emellan pojkarne och lektorn. Hon såg sig om ett ögonblick, sedan gick hon fort framåt i lektorns spår. — Men pojkarne hade hastigt vaknat till. — De tyckte den ny-anlända främlingen såg konstig ut. — Himla konstigt klädd! uttrycker Jan-Christian det. — Långa kjolar! — — Ja, detta hade ju i och för sig varit konstigt nog, men därtill en gammal grå kofta, besatt med avskavd päls och en likadan mössa — avskavd. Därtill — en lång, grå halsduk, knuten utanpå mössan, ned om kinderna. så att kinderna inte syntes — så att ansiktet inte syntes. Jan-Christian, som är äldst, andrager ordet: — Så att man kunde se, att hon ville, att de inte skulle synas!

Och lilla Numro Tre, fem år, hugger i, ivrig som en hackspett: — Å' så va' gumman så liten å smal så, inge tjock som en gumma, så man såg att de' inge va' en gumma!

Men Andreas från första klassen är det som sitter inne med det stora, förintande beviset? — Men ser Mor, det var jag som först såg, att hon hade så fina skor, lackskor!

Jag är förfärligt glad över upptäckten av denna vakna iakttagelseförmåga hos mina tre, jag har aldrig märkt den förr. — Således en utklädd tiggerska, som har glömt en detalj i maskeringen, skorna — nej, inte tiggerska heller, blomsterförsäljerska. Ty på armen bär hon en korg med blommor, pingstliljornas stjärnor, violerna — — Hon går mycket fort, hon hinner upp lektorn på trottoaren och glider förbi honom. Men när hon kommit några steg

förbi, vänder hon plötsligt, går tillbaka och står mitt för honom, sträcker vädjande fram korgen. Hennes grå halsduk är så långt, långt neddragen i pannan.

Och lektorn, som ser så snäll ut, han är tydligen också snäll. Han låter hejda sig på sin väg och ta'r upp portmonnän, han står redan med en av de små violbuketterna i handen — — Pojkarne är helt nära just då, de hör att han säger något om växeln, och att det kan vara — — —

Då — — — Den lilla försäljerskan lyfter handen och drar bort den långa grå yllehalsduken, den avskavda mössan följer med i greppet, och hon står där barhuvad — Vacker och med lockigt hår! Och med pärlörhängen! — — de tre surra om varandra med detaljerna, alla ha sett dem olika, relationerna brytas mot varandra, men alla ha sett det huvudsakliga — Ur tiggerskeskepnaden steg en guldlöckig, fin flicka — Vacker som en ängel — Och lektorn ropade till något — var det Anita? I gatan flög korgen och rullade runt, blommorna yrde omkring — Sedan — i samma ögonblick — Lektorn bar sig inte klokt åt! sade Andreas. — Han tog flickan på armen. — O, tid och värld, en så'n lektor! — Precis som Mor ta'r upp lillgrabben! förliknar Andreas det. Värre än? Han kysste henne i halsgropen! Två tag — tre tag. Precis som Mor daltar med lillgrabben. — Och i huset mitt för där de stod — bor han där? — där bar han in henne genom porten — bar! Som en unge på armen. — — — Och korgen den låg kvar på gatan — — Den blev nog stulen.

— Men Mor, säger Numro Tre, vilken ännu ej funnit allt förstånd om världen tillrätta, tror Mor, att det var hans fäst-mö, som kom hem ifrån Amerika, det tror

(Forts. sid. 515.)

I Oscarskyrkan i Stockholm sammanvigdes tisdagen den 8 maj disponenten i A.-B. Beve & Co:s Kappfabrik Erik Öhman och fröken Elsa Grönvall, dotter till fru Selma Elissat i hennes föregående gifte med framlidne grosshandlaren G. Grönvall. (Lamm, foto.)

Lördagen den 12 maj sammanvigdes i Skeppsholmskyrkan i Stockholm löjtnanten vid Bohusläns regemente Herbert Ling-Vannérus och fröken Margit Gemzell, dotter till kaptenen Sixten Gemzell och hans maka i första gifte, född Gran. (Lamm, foto.)

Kungsörs

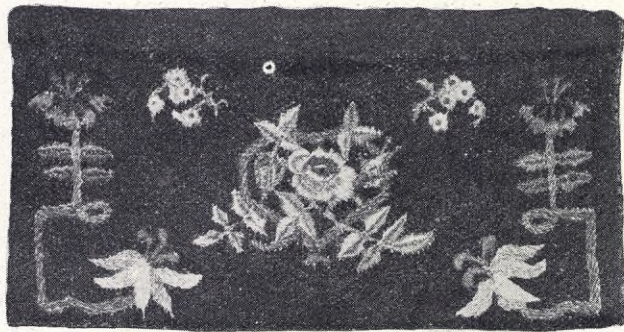
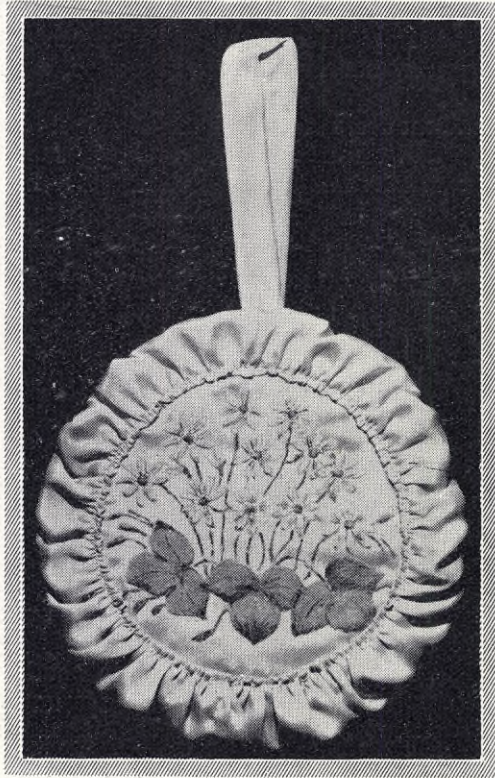
nyheter i bakformar av koppar och aluminium en prydnad för köket.

VÄSKPARAD FRÅN IDUNS TÄVLAN

NÅGRA PROV PÅ VACKRA VÄSKOR, INSÄNDA SOM TÄVLINGSOBJEKT.

På vår fråga: Vem gör den vackraste handväskan? ha läsarinna svarat med stor beredvillighet. För att emellertid ännu flera skola hinna deltaga i vår tävlan har tiden utsträckt till 1 juni.

DET NYTTIGASTE OCH VACKRASTE ting är den väska, som på ett eller annat sätt fulländar kvinnodräkten, ett redan till sina dimensioner så behändigt litet föremål, att man utan svårigheter kan kosta på detsamma dyrbara material och ett skickligt och mödosamt utförande.

Den genren skall aldrig dö ut. Väskan i en eller annan utformning är alltför lämplig att ha till hands, alltför praktisk, alltför vacker för att vi ville undvara densamma. Den vackra samlingen, som insänts till Idun, är ej minst bevis på detta.

Sex av de här ovan avbildade väskorna äro högrestandsarbeten, färgrika, läckra

små ting, där pärlor och silke och siden förhärska. De avlånga väskorna i mitten äga sin stil från detta sekels förra hälft, då ett starkt behag ännu knöt sig till dräkter och innerdekoration. De båda övre (i mitten och till höger) tillhöra vår tid, den förra så pass tidigt som före 1910.

En enda allmogesak i den vackra gruppen, men vilken allmogesak! Den rätt rymligt tilltagna väskan, där vadmal i två färger är material och där spännet är ett praktigt allmogearbete, är av hälsingetyp och arbetad i påläggssöm. Det är storartad kraft och dekorativ styrka i detta ornament, som så fulländat fyller den givna

formen, det är överhuvudtaget ett av de allra förnämsta ornament vi ha att räkna med inom textil folkkonst. Den som första gången skar ut det röda stycket och sömmade fast det på den mörka botten, var större konstnär än hon själv visste om.

UR VECKANS REVY

TVÅ REVYPREMIÄRER OCH EN ANNAN PREMIÄR.

Stockholm har upplevat två jubileumsrevyer. Karl-Gerhards och Rolfs och som alltid följdes dessa evenemang med största intresse. Vi meddela här några bilder från Folkteatern och Cirkus, där revyepremiärerna ägde rum.

Fru Karin Gardtman som Ellen Hartman.

Karl-Gerhard sjätv.

Lili Ziedner i Marstrandstablån.

En lyckad Josephine Baker-parodi av Katie Rolfsen i Rolfs revy

Rolfs jubileumsrevy utmärkte sig för vackra baletter. Här några engelskor i första aktens »Alle man på däck».

Hotel Båstad heter den allra nyaste mötesplatsen för turister till sommaren. Ingenjör I. Nobei har låtit ombygga det från grunden under ledning av arkitekt Güettler. Hotellet förenar nu komfort och trevnad.

IDUNS PORTRÄTTGALLERI

NINA BRATT.
F. von Gegerfelt, Stockholm. Änka efter disponenten vid Dalkarlsbergs Gruv A.-B. Gustaf Bratt. 95 år den 30 maj.

AXELINE RIPA.
F. Nordgren, Kristianstad. Änka efter kamreraren Fritz Ripa, Malmö. 80 år den 28 maj.

AGNES ALEXANDERSON.
F. Günther, Stockholm. Änka efter överstelöjtnanten Erik Alexanderson. 80 år den 29 maj.

ELLA HEDÉN.
F. Kjellberg, Lidingö. Änka efter kyrkoherden Karl Hedén, Össebygarn, Brottbys. 75 år den 25 maj.

ELISABET ULANDER.
F. Häkanson, Gammalkil. F. d. lär. vid elementarskolor i Gävle och Örebro. Maka till kyrkoherden J. Ulander. 75 år den 28 maj.

OLIVIA FRIES.
F. Svensson, Malmö. Änka efter kontraktsprosten Lamech Fries, Ljungby. 70 år den 29 maj.

LOTTEN PHILIP.
F. Lindgren, Stockholm. Änka efter grosshandlaren Emanuel Philip, Stockholm. 70 år den 30 maj.

ELISABET EKELUND.
F. Ernberg, Djursholms Ösby. Maka till kommandörkaptenen J. G. Ekelund. 60 år den 25 maj.

KERSTIN OSTERMAN.
F. Edström, Göteborg. Änka efter kyrkoherden i Oscar Fredriks församling Edvard Osterman, Göteborg. 60 år den 27 maj.

MARIE LOUISE KIHLEDT.
F. Becker, Stockholm. Maka till f. d. överstelöjtnanten Edmund Kihlstedt. 60 år den 28 maj.

SOPHIE LINGMARK.
F. Björck, Billesholms gruva. Maka till bankkamreraren Severin Lingmark. 60 år den 28 maj.

WILHELMINA REHNÉ.
Fru. Äppelvikens. F. d. sjuksköterska, f. d. ordf. i Vita Bandets Krylboavd. Maka till stat.-skriv. Anton Rehné. 60 år den 28 maj.

HANNE LÖWEGREN.
F. Fabricius, Lund. Änka efter ögonläkaren d:r C. G. Löwegren. 55 år den 25 maj.

BERTHA WIESLANDER.
F. Löndahl, Ekudden, Tingsryd. Maka till landsfiskalen Frans Wieslander, Tingsryd. 55 år den 27 maj.

CLASINE VINGE.
F. Jonson, Malmö. Maka till läroverksadjunkten Axel Vinge, Malmö. 55 år den 28 maj.

SIGRID BROSTRÖM.
F. Lundquist, Hedemora. Maka till landsfiskalen och rådmannen Ivar Broström. 50 år den 5 maj.

ANNY AHLBERG.
F. Bernstén, Göteborg. Maka till kyrkoherden i Lundby Karl Ahlberg. 50 år den 15 maj.

ANNA CERVIN.
Fru, Stockholm. Konstnärinna (målarinna). 50 år den 27 maj.

MARIA WIKMARK.
F. Skärman, Stockholm. Maka till komministern i Matteus förs. Richard Wikmark. 50 år den 27 maj.

ELISABETH KRUSELL.
F. Ahlin, Hjortsberga. Maka till komministern Carl J. Krusell, Hjortsberga. 50 år den 28 maj.

Bon Ami

det bästa fönsterputsmedlet

gör fönstren osynliga

Pris
40 öre.

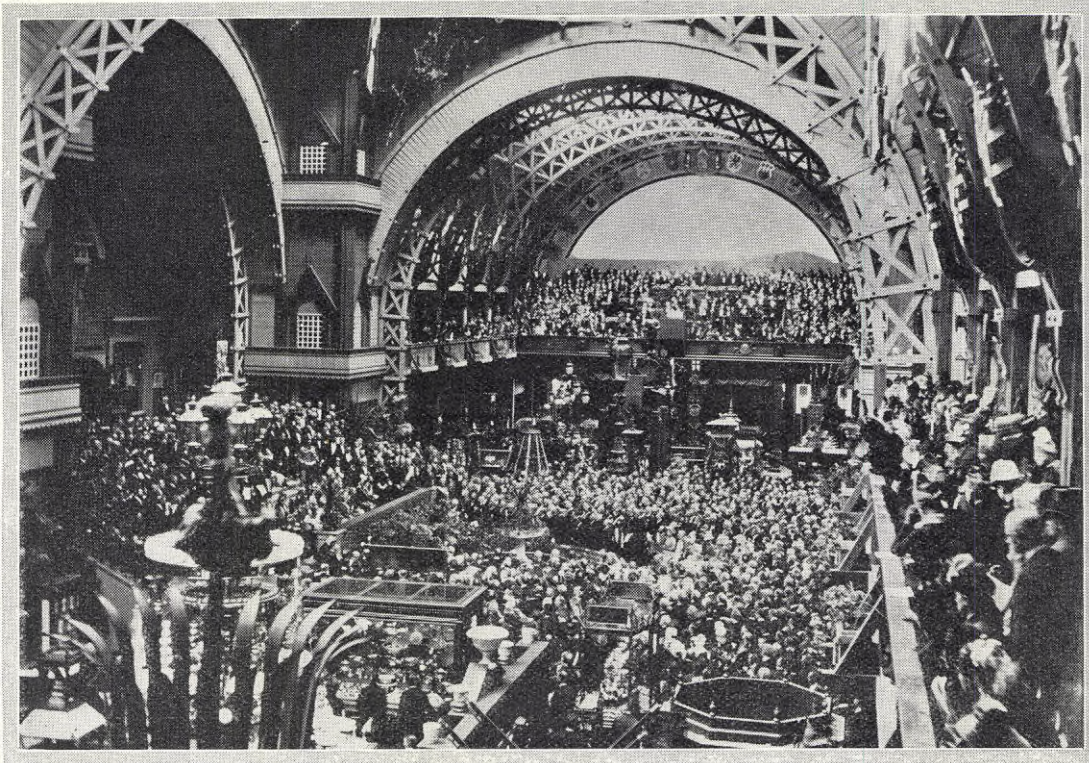

SVENSK KONST I 80 FOT HÖG FLASKA

TILL 40-ÅRSMINNET AV NORDISKA UTSTÄLLNINGEN I KÖPENHAMN 1888.

UTE PÅ TUBORGSBRYGGERIerna på Strandvägen står ännu en 80 fot hög flaska som synligt minne av den nordiska utställningen i Köpenhamn som öppnades den 18 maj 1888. Den stod i Tivoli och var en av utställningens sensationer. Med hiss fördes man upp till dess topp, där man på en gång kunde njuta av öl, konst och vacker utsikt. Öl och konst! var minnesutställningens lösen. I konstavdelningen voro bl. a. Oscar Björk, Carl Larsson och Zorn representerade — den senare med »Badande flickor». På den svenska industriavdelningen såg man möbler, papper, tändstickor, punschflaskor mot bakgrunden av en jätteduk med Stockholms slott och Norrström.

Tack vare talrika besök från Skåne fick utställningen snart vind i seglen. Därtill kom Vasateaterns ensembles gästspel på Dagmar-teatern med Anna Petterson-Norrie som oemotståndlig attraktion.

Industriutställningen i Tivoli öppningsdagen den 18 maj 1888. — T. h.: ses den danska kungligheten. — Nere i salen var den svenska industriutställningen och i fonden diorama över Stockholm.

Som Sköna Helena lade hon både Köpenhamn och dess mer eller mindre tillfälliga gäster för sina fötter. Överallt hörde man: »Säg Venus, säg är det skick och fason att lägga an sig så där på en bättre person.» Då gästspelet på Dagmar-teatern avslu-

ter få varandra. Ett starkt inslag gamla måleriska danser — i synnerhet folkdanser — för tanken på Sverige. Och ändå starkare blir detta intryck, när balettens 15 unga damer i svenska folkdräkter komma fram till rampen och hälsa publiken. V. S.

LILLI ZICKERMAN 'S JUTTIO ÅR

HANDASKICKLIG VAR STADSE DEN Nordiska kvinnan; det betyder något att kunna påvisa ett gott och välarbetat svenskt verk av tretusen-årig ålder — Gerumsmanteln, nu i Historiska Museet —, det betyder något, att spinnrock och vävstol ha sin gång i 1920-talets — snart 1930-talets — Sverige så, som redskap för samma ändamål brukades för bevisligen tre årtusenden sedan.

Tusen och åter och åter tusenden av kvinnor äga rätt att för denna gärning äras och hedras.

Men våra blickar rikta vi just nu mot en nutida svensk kvinna. Hon fick icke uppleva den lugna kontinuitet, den jämna, säkra utveckling av de textila konsterna, som de nära tre årtusendenas svenska kvinnor före henne, hon kom med, då allt detta var så gott som förgäta och hotades att plånas bort och försvinna. Hennes gärning blev ej som de övrigas att endast väva och sömma. Hon såg som sin brådskande, trängande uppgift att forska efter de rester, som ännu kunde finnas kvar av en textil folkkonst, hon kände sig förpliktad att tillvarataga allt detta och det därmed sammanhörande, själv resterna, de textila teknikerna, hela skatten av ornamentalsformer, hemligheten med de strålande och djupa färgerna o. s. v., o. s. v. Inemot trettio år av sitt liv, de av mognad och erfarenhet och kunnighet rikast fyllda åren, har hon ägnat sitt verk. Det betyder för henne själv livsverket. Det betyder för hennes samtid en stor och rik skatt, åter lyft i ljuset. Hur utesägligt rikt och mycket det en gång under sekel efter sekel skall betyda för kommande släkter, är det oss icke möjligt att fatta eller förutsäga.

Oerhört omfattande är Lilli Zickermans uppgift, i samma grad omfattande, som svenska kvinnor från Ystad till Riksgränsen, från Bottenhav till Nordsjö flitigt och konstkunnigt gjort sin ödmjukt stolta textila gärning. De utbildningar, som hon ägnar dessa föremål, kunna snart icke endast räknas i tusental, utan i tiotusental. Mycket är fullbordat; mycket är ännu ofullbordat. Ett dylikt verk kräver icke endast all den konstfärdighet, all den energi, allt det nit, över vilka Lilli Zickerman förfoga; de kräva rastlös, oavbruten möda, och detta medan dagarna bli veckor och månader och månaderna långa år.

Det ligger icke ringaste överdrift i påståendet att Lilli Zickermans namn är det kvinnonamn, till vilket just nu det stora flertalet lystrar. I vidaste kretsar

är hon känd och uppskattad, såväl inom de stora kulturella skikten i vårt land som hos den mycket breda publiken, där alla med detta namn förknippa det begrepp som »svensk hemslöjd» är. Därtill inom vida områden, de med handaslöjd arbetande kvinnornas — och männens. Och känner till äventyrs icke en och var av dessa hennes namn, så mycket mera däremot hennes gagn; ty till hur många tusenden kunna de uppskattas, till vilka hon, då hemslöjden togs upp som saluslöjd, skänkte arbetsmöjligheter och därmed livsintresse, trygghet, arbetsglädje och andra goda gåvor. Och låt oss icke här förgäta en annan stor kategori, hela den stora svenska allmänhet, i vars hem sedan snart trettio år ingått varan av hemslöjddkaraktär, den karakteristiska, vackra, goda alstring, som i själva verket var en »vackrare vardagsvara» långt före den egentliga vackrare vardagsvarans tid.

En 70-årsdag betecknar icke för den moderna kvinnan inträdet i ett nytt skede, gryningen till en av vila och ro fylld dag; den blir i det intensiva arbetet knappast mera än ett ögonblicks andrum, en snabb vidräkning med vad skedet, som gick, gav. Vi ville endast önska, att Lilli Zickerman i det ögonblicket förnam hur vi, tusenden av tacksamma, just då äro med henne, vi ville endast önska, att den samfälliga yttring, som den dagen går från våra hjärtan till hennes, ägde så mycket av tilltro, uppskattning, välönskningar och tacksamhet, att den för de år som komma betydde en hel fond av styrka och livsglädje, ur vilken hon stundligen kunde taga del, utan att dess klara, friska innehåll någonsin förminskades. ELISABETH THORMAN.

Lekande lätt Fernissaktiefbolagets

fernissar Ni Edert

golv med

Linoleumlack N:o 673

Till salu i alla färgaffärer.

Garanteras slitstark.
Torkar på 7 timmar.

Engros:

A.-B. M. HANSEN, Stockholm 19

En uppfriskande dryck,

som utför den för organismen nödvändiga inre rensningen från otjänliga ämnen, beredes av en tesked *Fruktsalt-Samarin* i ett glas friskt vatten. Blodet renas, gifter i mage och tarmar rensas bort och den skadliga urinsyran utdrives, därigenom sättes kroppen i god form.

Besväras man av tillfällig illamående, magsyra, halsbränna o. dyl. borttages detta med ett glas *Samarin*.

Pris pr flaska kr. 2.50, som räcker till 50 glas *Samarin*-hälsovatten.

Samarin säljes överallt.
OBS! Ej i lös vikt.

**Fruktsalt-Samarin
håller fysiken fin.**

Cederroths Tekn. Fabrik, Sthlm

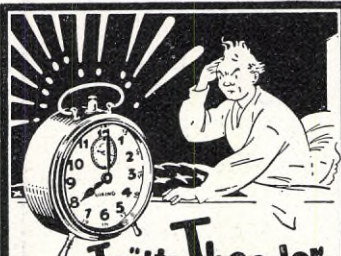
Marta-skön

Inregistrerat

befriar Eder från de obehag som heta trötta och smärta fötter. Rymlig modell, mjuk och böjlig lädersula, filt-fodrad inläggssula, lagom låg klack och gummiack. Av svart och brun boxalv 12.—

Lack ..... 14.—

Expedieras fraktfritt direkt från Skofabriks A.-B. Oskar, Örebro

**Trötte Theodor
väckes på bestämd tid
om han har ett**

Viking-Väckarur

HOS URMAKARE.

SILVO SILVER POLERMEDEL

För rengöring och polering av Guld, Silver, Nysilver, Aluminium, Tenn etc. etc. ... Lätt och bekvämt att använda. Bevarar silvrets skönhet och charm.

Generalagenter:
GUST. F. BRATT & Co GÖTEBORG

HOSTOL
OÖVERTRÄFFAD BRÖSTKAREMELL
H. M. DROTTNINGENS HOVLEVERANTÖR
Sockerbageri-Aktieb. Emil, Sthlm.

Finnes i alla välsort. affärer i hela landet.

Sinne för stämningensvärde hos ett landskaps säregna vegetation, för karaktärsväxter, för färgkompositioner i den oberörda naturen är Karlfeldts starkaste sida. Han är botanist i stort, med lyriska växtbestämningar. Se havsbandets skildring i »Roslagen»:

"Salt är din havsvind,
söt är din skogsvind,
Roslagssommar!
*Kungsljus*en tyna i höga stakar,
fackelblomster och *lysing* slockna."

Lyser Karlfeldts sinne för växtligheten överallt eljest igenom, så blev detta sinne-lag till ett dominerande inslag i årets bok.

"På terrassen blommar den sköna,
purpurmörka *Princesse de Béarn*,
och kring henne stå i det gröna
många den galliska Rosas barn" — —

"Vajande vildvin, blänk som min fana,
säg med din färg, att grant jag förgår"
(*Slottstappning*)

— se här en parkstämning som inledning till en av litteraturens vackraste skildringar på vers.

Bocktörnet (det av Karlfeldt särskilt omhuldade *Lycium sinense*, som »vajar med svans av ametyst») och vrestörnet, gallsteklar, bromsar, allt i hösträdgården ännu kvarlevande står i brännpunkten, ej i periferien som floskler och sirater.

Priset som en trädgårdsdikt av reellaste, mest okonstlade, mest omedelbara art är dock »Plantering». Här skildrar skalden sig själv i sin trädgårdsverksamhet och där se vi med tillfredsställelse att han vet och kan allt vad en trädgårdskarl bör veta och kunna, ja, att hans kunnande och vetande går djupare än de flestas:

"— Men på taket, hes av ärg,
ropar Eolus: 'vinden slår om!'
Ja, benådade höstregn, kom!"

— "Jorden har fått sin vintermat,
kväve, kali, fosfat,
vattnet, den bästa gåvan,
kommer från ovan.
Svarta, hängande juver, strömmen,
gömmen oss i den långa drömmen,
hemmets dröm inom port och regel,
rasslande rutor och tegel."

Den visdom, som dessa sista rader innehålla, förblir tyvärr de flesta söndags-trädgårdsjobbarna i solsken och fina kläder främmande. De många, alltför många bland fackmän och trädgårdsälskare som syssla med det som syns och endast förmå njuta av det som kan framvisas för de ännu okunnigare, de gå miste om det stora sammanhanget i naturen. Vad skalden här och annorledes sjunger om, det är det sammanhang, i vilket våra odlingar, vore de än så enkla och anspråkslösa, koppla in oss. De lösrycka oss, samling och ro tarvande nutidsmäniskor, under vintern och den långsamma våren ej mindre än under sommaren och hösten, från bekymren och oron om många onödiga, många dumma och förgängliga ting.

Lilla Främsbacka.

(Forts. fr. sid. 505.)

gen kista, som en gång tjänat kapten Ramströms förfäder som packkoffert i fält.

En alldeles särskild lyckad detaljsak i den lösa inredningen, är det av Ahlberg komponerade fodralet till matsalsklockan. Själva uret är av den berömda Stjernsundstillsverknigen, från bruket i södra Dalarna, som haft till ledare ingen mindre än Kristofer Polhem. Om alltså den gamla tidvisaren i och för sig har ett högt samlarvärde, så är den så mycket mera dyrbar för fru Ramström, som bött på det vackra Stjernsund i sin barndom och ungdom. För en person med fru Ramströms lägg-

MILANAISE UNDERKLÄDER

med ovanstående insydda
ELKO-MÄRKE

äro av

HÖGSTA ELEGANS

Trika A.-B. ELKO, Stockholm.

Hovmanicuristen JEANNE BOMANS

myrrhatinktur, crèmer och puder tillfredsställa de högsta anspråk.
Anv. av H. K. H. Prinsessan Ingeborg

SVENSKA ELDBEGÄNGELSE FÖR- ENINGENS BYRÅ

Norrmalmstorg 2 A, 2 tr., Stockholm.
Öppen 10—1, 2—4, lörd.- o. helgdags-
aftnar 10—2.
Eldbegängelser — Begravningsförsä-
kring — Medlemsanmälningar — Urnor
Kolumbarienischer fr. 150 Kr.

„Mälardrottningens pärla”

Stockholms Stadshus

avbildat i gobelinvävnad efter en målning av konstnären R. Hübinette, är en ovanligt vacker prydnad i varje hem. Speciellt vävd för Myrstedts Hörna vid landets förnämsta fabrik, har det lyckats att trots den fina vävnaden och de soläktade färgerna sätta priset för denna 125 cm. breda och 75 cm. höga Väggbonad så enastående lågt som till

endast kr. 11:20 pr st.

Blott ett mindre antal kunna framställas i veckan på grund av den omsorgsfulla vävningen. Passa därför genast på och försäkra Eder om ett exemplar! Ni blir stormförtjust!
Tel. 5590.

Tag en sax
Myrstedts Hörna
STOCKHOLM.
Sänd pr postförsk. .... st. Väggbon. Stadshuset
Klipp ur kupongen, skriv Edert namn och adress och sänd den i dag till

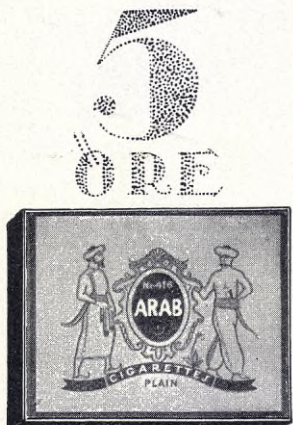
(Namn)

(Adress)

ARAB

Cigarrett
med uteslutande
orientalisk tobak

TOBAKSMONOPOLET

Det måste fastslås

att ingen vinst kan tillfalla den, som försummar deltaga i dragningarna å Svenska Statens Premieobligationer.

Men ännu bestämdare måste fastslås

att den som innehar vinsträtten, till dragningen, i mitten av Juni i år å 1921 års Premieobligationer, köpta hos oss, har alla möjligheter att vinna högsta vinsten

200.000:— Kronor

3.000.000:— (Tre miljoner) Kr.

utlottas varje Dragning i Juni och December således tillsammans årligen på samma obligationer

6.000.000:— (Sex miljoner) Kr.
fördelade i 25.366 vinster.

Med vinst utfallen obligation deltagare fortfarande i alla återstående dragningar. Alla obligationer inläsas av Riksgäldskontoret till fulla åsatta värden. Ingen förlust kan därför uppstå för innehavaren.

Vi fördubbla Edra vinstutsikter genom att

GRATIS på varje Premieobligation Ni köper på avbetalning lämna ett 1/10-dels vinsträttsbevis å annan obligation till Juni-dragningen 1928.

Försummar Ni detta tillfälle har Ni utan vederlag lämnat bort Edra vinstmöjligheter till någon annan. Vägen till framgång ligger i beslutssam handling.

Tag en sax, avskilj nedanstående kupong, som anger vårt pris, ifyll antalet obligationer, namn och adress och insänd den till oss.

Avgörandet ligger nu hos Eder själva!

Aktiebolaget Mäklarefirman Baltic

KUNGSGATAN 15, STOCKHOLM 3.
Specialaffären för Premieobligationer.

Årligen utlottas å 1921 års Premieobligationer

2 vinst. å 200 000 kr. 400 000 kr.	1 000 vinst. å 1 000 kr. 1 000 000 kr.
2 vinst. å 100 000 kr. 200 000 kr.	2 200 vinst. å 500 kr. 1 100 000 kr.
2 vinst. å 50 000 kr. 100 000 kr.	22 000 vinst. å 100 kr. 2 200 000 kr.
40 vinst. å 10 000 kr. 400 000 kr.	
120 vinst. å 5 000 kr. 600 000 kr.	25 366 vinster å inalles 6 000 000 kr.

Insändes i slutet brev.

Till AKTIEBOLAGET MÄKLAREFIRMAN BALTIC, Stockholm 3.

Sänd mig omgående jämte utlovade 1/10-dels vinsträttsbevis vinstberättigande kontrakt, upptagande serie och nummer på .....st. Sv. Statens Premieobligationer av 1921, 5 kr. pr st. plus porto torde uttagas genom postförskott, därefter insänder jag 3 kr. per obligation i 22 månader, varmed kontraktet blir slutbetalt.

den..... 1928

Namn: .....

Adress: .....

ning var det också en given sak, att plåten till den nya takbetäckningen på Främsbacka skulle beställas på Stjernerund, bruket, som hennes far rått om. I övrigt ha yrkesskickliga hantverkare från trakten blivit i möjligaste grad anlitade både för målning (marmorering är mycket använd som dekoration) och snickeriarbeten.

Matsalen med sina vita väggar och möbler med blommig kretonn ger ett helt igenom gammaldags intryck, som ytterligare betonas genom två kakelugnar försedda med bastanta, smidda järnluckor och eldstäder så stora som ordinära öppna spisar. Över byffén hänger en avgjutning i gips, Sergels porträttmedaljong av Bellman, och en uppsättning Orreforsglas i grålila därunder är ett väl inkomponerat avbrott i vitheten. Innanför matsalen ligger husmoderns stolthet, porslinskänken. Ett verkligt rum, helt enkelt, med fönster och väggfasta skåp och hyllor.

Andra våningens hall är på ett praktiskt sätt utnyttjad till bibliotek och därifrån kommer man direkt in i stora salongen. Detta rum har i likhet med matsalen av gammalt varit försett med två kakelugnar och symmetrin här understrykes ytterligare genom de två takkronorna.

Med en matta från Handarbetets Vänner som underlag, återfinnes här en familjeklenod, björksoffan från Stjernerund i »Karl Johan». Låt oss slå oss ner där för en stund. Man sitter utmärkt, de gamla förstodo sig på att rita möbler, men skulle vi önska det ändå bekvämare, så finns där en stor broderad kudde att lägga bakom ryggen. Om vi nännas förstås och inte fördraga att behålla den i hand för att titta på. Det är ett utsökt mästerverk, ett av Ingeborg Wettergrens berömda silkebroderier, en skänk av konstnärinnan till hennes kusin, husfrun på Främsbacka.

Intill salongen gränsar det hemtrevliga förmaket, där påminner en annan gammal klocka om, att tiden inte står still. Den är från kapten Ramströms föräldrahem och bär omisskännelig prägel av rokokoko.

Ett par porträttbyster av gårdens ungdom, den ena av Sidney Gibson, den andra av Nils Möllerberg utgöra jämte arbeten av Jurgen Wrangel och Ragnar Hjorth den rent konstnärliga utstyrelsen i detta rum. I det stora, djupa hörnet, vid kakelugnen, en praktpjäs från Gustavianiska tiden, står alltjämt kvar en av de ursprungliga möblerna, som enkom gjorts för just denna plats. Det är en hörnsoffa av sådana dimensioner, att det inte fallit någon in att flytta den med sig. Den bevarade i sitt inre en dyrgrip, som kom i dagen, när det nya överdraget skulle sättas på. Som mellanlägg hade nämligen någon gång för länge sedan använts ett par servietter från gårdens välförsedda linneskåp. Dessa togos nu tillvara och skola under namn av Främsbackamönstret vävas för Främsbackafamiljens räkning.

På vinkelbordet bakom soffan står en originellt modellerad ljusstake, ett verk av Hjördis Nordin Tengbom, som också med intresse och sakkunskap följt sin väninnas omdaningsarbete, och ofta är en kär gäst på denna gamla gård.

En mera idealisk vrå att vila ut på efter ett tröttande och uppslitande arbete i centrum därifrån vår tids konstnärliga impulser skickas ut är knappast tänkbar. Dit samlas också gäster från när och fjärran för att njuta den gammaldags gästfriheten vid stranden av samma sjö, där män, som burit det svenska namnet ut över världen, så gärna dröjde sig kvar.

EBBA SALWÉN.

Hyrverket Packard

6 Stora Bältgatan 6, Stockholm.

Nya, eleganta 7-sitsiga Packardbilar för längre och kortare resor.

Öppet dygnet runt.

Tel. Norr 318 05. Tel. Norr 318 05.

"Mors Dag"

det lilla vackra häfte, som Lindblads Förlag årligen utger till Mors dag, kan nu erhållas i varje bokhandel till det billiga priset av 50 öre. Häftet har i år fått en särskilt vacker utstyrelse med omslagsbild och vinjetter av Helfrid Sellin. Textbidragen, de flesta original för årets "Mors dag", äro följande: MORS DAG. Av Mollie Faustman. MORS VISA. Dikt av Auda Alm-Eriksson. MOR. Av Dagmar Thunqvist. MORS MINNE. Dikt av Paul Lundh. MORS LILLA ÅKE. Av Bertil Malmberg. TILL MINA BARN. Av Mollie Faustman. EN VAGGVISA FÖR MIG SJÄLV. Dikt av Bertil Lundqvister.

Den bästa Mors dagskriften hittills!

Lindblads Förlag - Uppsala

Husläkarens råd: Använd

ASKÄMIN som kraftnäringsmedel.

XEROLAN som sårsalva.

AKLA ROSENCREME mot "spruckna" händer.

Gör huden mjuk och vit.

AKLA XEMSALVA som lindrande och hjälpsamt medel mot vanligt exem, kvisslor, finnar o. d.

AKLA FRÄKENPOMADA mot fräknar och som skydd mot vårsolens menliga inflytande på huden.

Tillv.:

Apot. Kem. Lab. A/B (AKLA) Sthlm.

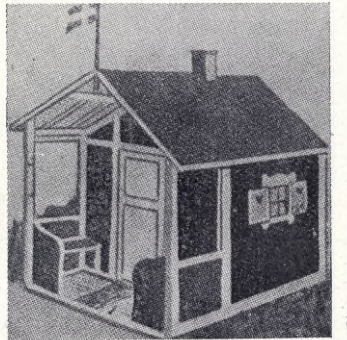
Twilfit

Nybrog. 11 Stockholm

Stockholms största
specialaffär i

KORSETTER
CORSELETTER
UNDERKLÄDER
STRUMPOR
HANDSKAR
VANTAR

Nyheter i högsta elegans och mycket låga priser.

"LEKSTUGAN"

2 mtr lång, 1,40 mtr bred sammanfällbar, målad ut- och invändigt, tapetserad samt taket belagt med asfaltpapp. — Sändes emballerad direkt från fabriken till kronor 145:—.

A-B Västerås Träförädling

Västerås.

Tel. 4 & 231.

DEN VÄRLDSBERÖMDA MEY-KRAGEN

Varje förständig husmoder ser till att herrarna i hemmet använder den förmästa kragen.

MEY-KRAGEN

fyller de allra högsta anspråk, dessutom bortfaller alla kostnader och besvär med tvätt och strykning.

Broschyr på begäran gratis och franco. 2:ne provkragar mot 60 öre i frimärken. — Prova Mey-kragen och kragfrågan är löst för all framtid. Aterförsäljare antagas på alla platser där vi ej äro representerade.

Pris pr duss. Kr. 3:— för de dubbelvikta och Kr. 2:75 för de enkla. 35 olika modeller.

Till landsorten 3 duss. franco.

MEY'S STÄRKKRAGAR,

G:la Brogatan 32, Stockholm.

Se noga till att varje krage invändigt är stämplat "Mey Edlich", endast då äkta.

Varför köpa ny sommarhatt

då Ni på några minuter kan förnya fjolårets stråhatt genom att behandla den med COLORITE. Ni kan därvid välja mellan 17 olika färgnyanser. Efter 30 min. är den nya hatten färdig.

COLORITE finnes hos alla färg-handlare i riket.

Pris Kr. 1:- pr flaska m. pensel.

Colorite

Varning för efterapningar!

Begär alltid Vitrum's tillverkningar:

Maltextrakt Vitrum, bästa näringsmedel.

Maltextrakt Vitrum med fiskolja, bästa vitaminpreparat.

Mineralvattensalter Vitrum.

Laxermarmelad Vitrum, bästa avföringsmedel.

Sodapastiller Vitrum, bästa medel mot halsbränna.

FERROL Vitrum, det kraftigaste aptitgivande och mest stärkande av alla moderna organiska järnpreparat. Synnerligen lättsmält, fördrages det av den ömtåligaste mage. Vid blodbrist och svaghet av största verkan. Dess angenäma smak gör att det med lätthet tages av såväl barn som vuxna.

Tillverkas å

Apoteket Vasens Apoteksvarucentrals Laboratorium, Stockholm.

Samtliga preparat finnas på alla apotek.

Pingstliljorna.

(Forts. fr. sid. 507.)

Jan-Christian. Men jag, säger han absolut och segerstolt, jag tror, att det var en fé som förtrollat sej till fin flicka — hon hade så stora pärlor — Så här stora! — Det var allt en riktig fé!

— Äsch! skrek dom andra och dängde omkull honom i fullt förakt.

Men jag tänkte: — Det är gott, att vid fem år är än ej tron på sagans fé förbi! — Men för mannen ur Första och mannen ur Tredje givs ingen tro på sagor vidare, det är klart. Och tack och lov att lektorns främlingsskap är obrutet och att han inte läser i den skolan där de två går! Hur skulle inte dramat ha fladdrat på växande vingar genom klasserna! Men nu, nu tycker jag, att han kan i fred och ro få bära bort sin Anita. Han orkar henne nog i alla fall inte så långt, om han skall upp i fjärde våningen i det där huset. Och om blommorna alla är förstörda i dammet och korgen stulen, så rör det ju egentligen ingen mer än Anita själv.

Jag tänkte väl aldrig ernå att få vara med om andra akten — en instängd, arbetande moder begär inte så mycket av livets underbara skådespel. Och i stället för att fåfängt önska, sökte jag glömma och band stadigt mina tankar vid glas-kringlorna till sönda'n. — Men innan de var gräddade — innan de kringströdda små blommorna sopats bort ute på gatan, bars dramats andra akt av vänliga händer in till mig, tänk!

Den kom med tvätterskan i nian, hon steg inom dörren med månadstvätten — dramats andra akt tog icke längre tid i anspråk än den första, ty hon är van att tala och talar fort. Och nu har hon burit hem lektorns tvätt — den lektorn som är så snäll så han ger 50 öre i hembärningspengar, — han fick en glad pingst — det var honom väl unnat — han har bott i dublett nu ett år, för han har inte kunnat få någon våning efter sin utnämning här, och frun har varit hos sina föräldrar i Skåne. Men nu kom hon resande i dag på morgonen och överraskade honom till pingst, och de var så stormglada båda två, så de for omkring som barnungar däruppe — — —

Jag sade bara: — O, då! Och bjöd på glaskringlor till kaffet.

Men vid middagen, när ungarna, spelande med till kropp och själ, uppförde ånyo — denna gång för husets herre — dramats första akt, lade jag stilla till den andra — epilogen.

Han, som höll på teorin om sagans vackra fé, han var nu fördjupad i gräddkakan, och de nya fakta, som utrullades, berörde honom icke. Men mannen från Första och mannen från Tredje for upp och skrek: — Hans hustru!! Hans hustru från Skåne!! Henne som han bar på armen uppför trappan! — Aldrig i tiden!!

Och sorgset förstår jag, att de hunnit så långt in i tidens klokskap, att de inte längre skall förmås att tro, att den som blir buren på en mans armar uppför trappan, kan vara hans hustru.

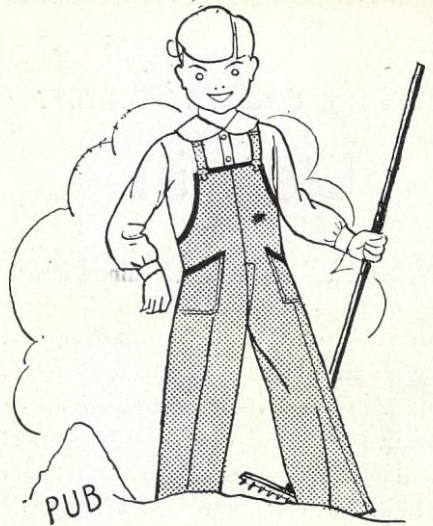
*Iduns handarbetsida och
mönsteravdelning återfinnes
i medföljande bilaga.*

"Don efter person"

skall det vara åt en pojke. Liab-overallbyxor äro just småpojkaras rätta sommarhabit. De äro lediga och praktiska samt trevliga i färg och garnering. Finnas i blått och grönt med röd bandgarnering. Storl. 3—8 år.

Kr. 4:50.

Till landsorten mot postförskott.

Paul U. Bergströms ^{A/B}

NORR 13 Hötorget 13. SÖDER 54 Horngatan 54. (Mitt för Ad. Fr. Torg) Drottninggat. 74.

"Husmodern blir oberoende"

av den heta och besvärliga vedspisen med dess dryga bränslekostnader, om hon riktigt tar vara på alla de fördelar som Primus bjuder henne. Ett kraftigt hushållskök av märket Primus i förening med den praktiska Sparspisen Primus N:r 1100 räcker till för all förekommande kokning. På denna enastående ekonomiska anordning kan man nämligen koka tre kärl samtidigt. Primusköket kan också användas i förening med Primus bak- och stekugn N:r 1117, som på grund av sin konstruktion lämnar ett betydligt bättre resultat än spisugnen i regel gör, eller också tillsammans med Primus strykugn för 3 eller 5 järn. Vill man slutligen ta med sig Primusköket i det fria, sätter man in det i "Primusboxen" N:r 1153 och får därigenom en stadig och praktisk anordning för utomhuskokning.

Gå in i närmaste järnhandel och köp ett äkta

-kök med därtill hörande

Sparspis, Bakugn och Strykugn

och Ni skall snart kunna konstatera

PRIMUS

hushållets fördelar.

A/B B. A. HJORTH & C:o - STOCKHOLM

ARTI HEMFÄRGER
äro utan jämförelse bäst.
A.-B. EUG. WINGÅRD, MALMÖ.

Precis vad Ni säger:
**Den är
skön och frisk**

— den ger en känsla av välbehag och välbefinnande! Och varför? — Jo, F. Pauli's Ovicula — skönhetsvålen — är mera överfettad och mild än andra! Ovicula är också den enda tvål som innehåller naturlig, speciellt preparerad äggula. Jämte övriga hudförskönande ämnen verkar Oviculas äggula direkt stärkande på huden, varför dagligt bruk av tvålen gör hyn fräsch, ungdomsfrisk och smidig. Det är äggulan som gjort Ovicula till vad den populärt kallas:

"Skönhetsvålen"

Följ Vikes råd: Använd blott

F. PAULI'S

Ovicula

— skönhetsvålen —

HÅLL ÖGONEN
PÅ VIKKE

Var ung!
Håll Er ungl
Lyd Vike!

Överallt där
skönhet finns,
där trivs Vike.

FRÅGOR OCH SVAR!

Gardasjön.

Fråga: Vore tacksam få upp-
gift på bra hotell i Gardone-Rivi-
era vid Gardasjön. *Turist.*
Svar: Grand Hotel Gardone,
Hotel Roma, Hotel Pesce d'oro.

Grammofonskivor.

Fråga: Vill Idun råda mig vid
inköp av grammofonskivor! Jag
skulle så gärna vilja ha några po-
pulära dans- och andra skivor
lämpliga att ta med till sommar-
nöjet. *Maj.*

Svar: Det är naturligtvis svårt
att välja bland mängden av ny-
heter inom detta område, men föl-
jande skivor av märket Husbon-
dens röst äro de senast utkom-
na. 1) "Polly", fox-trot, — "Pru-
dy" fox-trot, 2) "Cheritza", vals
— "Sunday", foxtrot, 3) "I scream,
you scream, we all scream
for ice cream", en foxtrot som
blivit en stor succés, — "Wob-a-ly
walk", fox-trot, 4) "Strö lite ro-
sor", fox-trot — "Kors i Göta
Kanal", Sjömansvals av Rolf.
Bland sångskivor kunna nämnas
två insjungningar av baryton-
sångaren Jack Smith, "When day
is done" och "Miss Anabelle Lee",
två arior ur "Ödets makt" av
Göta Ljungberg samt Elsas dröm
ur "Lohengrin" och "Elisabeths
bön ur "Tannhäuser", insjungna
av Marie Jeritza.

Pianostudier.

Fråga: Ung dam, som önskar
avsluta sina pianostudier i Wien,
frågar om Idun godhetsfullt ville
lämna råd och upplysningar i val
av såväl lämpligt musikinstitut,
eventuellt privatlärare, som ock
god pris-moderat familjäckor-
dering jämte ungefärlig kostnads-
uppgift vid exempelvis ett års stu-
dier f. o. m. instundande höst.
Den frågande behåskar tyska
språket. *.. Elsa.*

Svar: Prof. Lafitte är lärare i
pianospelning vid Konservatoriet
i Wien, han ger även privata lek-
tioner.

En annan lärare är Dr Hohen-
beer, adr. Firma Dr Gutzmann,
Grosses Conserthaus, Wien.

Angående inackordering i familj
i Wien får ni genom föreningen
Rädda Barnen, Myntgatan 4, de
bästa adresser på familjer, som
mycket gärna ta emot svenskor.

Kostnaden för studieåret är ej
möjligt att här angiva.

VARJE KVINNA

måste för att vara vacker och till-
dragande hava släta vita armar fria
från varje skynt av överflödigt hår.
Tusentals kvinnor hava befriat sig
från sådan misspyrdande hårväxt
genom att begagna Veet. Denna
parfumerade sammetslena crème för-
hindrar kvinnan att bli rakknivens
slav eller begagna avskyvärda
hårutdragare. Rakkniven borttager
håret blott och bart *ovan* huden och
kommer håret att växa grövre och
tjockare liksom mannens skägg.
Veet borttager håret *under* huden i
motsats till rakkniven, förstör hår-
rötterna och försvagar sålunda hår-
växten. Påstryk helt enkelt Veet och
skjölj bort det efter några minuter,
icke ett hår finns kvar. Veet har
använts av tusenden. Ett tillfreds-
ställande resultat garanteras eller
återställas pengarna. Veet kostar
kr. 1:75 och kr. 3:25 per tub. Att
tillgå hos alla hårfrisörskor, parfym-
affärer, kemikaliehandlare, apotek
etc. Generalagenter: Eneqvist,
Holme & Co., A-B., Vasagatan 15-17,
Stockholm.

**Sommarens härligaste
och roligaste resa.**

Med

Stockholms-Tidningen

Europa runt

Olympiaden

i Amsterdam m. beseendé av Hol-
lands mest intressanta platser.
Badortsliv, Vila.

Belgien

— Bryssel, Brügge, Ostende.

Paris

och Versailles, Reims.

Schweiz

— den underbara Genèvejsjön, In-
terlaken och Jungfrau, Norditali-
enska sjöarna, Lugano
m. fl. platser.

Dessutom

ALLTRAFIKS RESOR till

**England, Skottland, Pyrené-
erna, Wien, "Festveckorna",
Budapest, Dalmatien, Ita-
lien, Schweiz.**

Alpvandringsresor

4 veckor Kr. 495:— och 6 ve-
ckor med Paris och badliv i Bre-
tagne Kr. 675:—.

Franska språkstudier

vid Universitetet i Lausanne, 2
veckor Kr. 295:—, med friluftsliv
i Alperna Kr. 345:—.

Program kostnadsfritt på begäran.

Alltrafik Resebyrå,

Stockholm, Hamng. 14. N. 11155.

Till Mor.

Solen, hurra vi alla för,
men mors strålande blick den gör,
att innerst i hjärtevrån
rör sig något, som säger ifrån,
att vi medan tider är,
skola vörda och hålla dig kär.

Stina Kaisa Eldh.

Ressällskap.

Medelålders bildad dam önskar
lämpligt ressällskap till kurort i
Pyrenéerna. Är resvan, ej okun-
nig i franska språket och har för-
ut vistats i dessa trakter. Avresa
omkring 15 juli eller 1 augusti.

Högluft.

**LÄSARINNORNAS
SPALT**

FRÅGA.

För omkring 40 å 50 år sedan
bruggdes i Dalslands skogstrakter
ett synnerligt gott enbärdricka.
Bliver mycket tacksam om någon
av Iduns mångkunniga läsarinor
kan lämna beskrivning på hur det
tillverkades.

Fru B.

Hämorrhoider

säker fullständig läkning utan operation med de sedan 25 år tillbaka erkända

Anusol - Goedecke

= Suppositorier =

Anusol Goedecke endast äkta i röda askar med firma Goedecke & Co., Chemische
Fabrik und Export-Aktiengesellschaft, Leipzig, etikett och plombering. Varning för vär-
delösa efterapningar och ersättningspreparat.

För Anusol-"Goedecke" finns det ingen ersättning.

Anusol-"Goedecke" upphäver snabbt de ofta svåra smärtorna och möjliggör en lätt av-
föring. Det desinficerar, torkar och läker de sjuka ställena. Inga narkotiska beståndsdelar.
Lätt att använda. Fås på alla apotek.

JURIDISKA RÅD.

Mot insändande av 2 kronor i fri-
märken besvaras under denna ru-
brik insända juridiska spörsmål.

Tilläggstestamente.

Fråga: Ett testamente är gjort,
bevitnat och lagfaret samt depo-
nerat i bank. Kan, med laglig gil-

tighet, ändringar därav göras senare i ett särskilt tilläggs-testamente, som bevittnas, utan att vittnena taga del av innehållet eller det lagfares, och av testator själv förvaras? *Monsieur.*

Svar: Dyligt tillägg kan med laga verkan upprättas och böra de personer, som bevittnat tilläggs-testamentet, i vanlig ordning på ed avhöras inför domstol rörande tilläggs-testamentets lagliga tillkomst.

Redovisning

Sedan redovisningen i n:r 19 har Iduns förening Födelsedagen ytterligare mottagit:

Fru Elsa Silfverstolpe, Strömsholm	2:—
Landshövdingenskan Marianne Ekman, Mariestad	5:—
Fru Hildur Boström, Hid.	2:—
Doktorinnan Anna Trollén, Jönköping	5:—
Fröken Märta Sköld, Stockholm	2:—
Läraryn Alfhilda Lundgren, Härnösand	5:—
Doktorinnan Helena Häkansson, Stockholm	2:—
Fru Rosa Ljunggren, Göteborg	2:—
Fru Ada Allerdning, Göteborg	2:—
Fröken G. Jochnick, Stockholm	3:—
Fröken Britta Brunius, Djursholm	1:—
Fröken Signe Ström, Stockholm	2:—
Fru Magda Nordqvist, Bofors	3:—
V. L., Stockholm	2:—
Fru Helga Boman, Bengtsfors	3:—
Fru Ida Smith, Fjärdingslöv	2:—
Fröken Anna Wirström, Stockholm	5:—
Fru Edith Ekman, Tomtebodan	3:—
Fru M. Törneblad, Stockholm	5:—
Fröken Valborg Olander, Stockholm	2:—
Grevinnan E. Ridderstolpe, Strömsholm	2:—
Fru Ingeborg Oldenburg, Saltsjöbaden	2:—
Fru Ruth Landerhjelm, Ljungavik	2:—
Fru Signe Rydholm, Fränsta	2:—
Fru Ellen Ewert, Göteborg	1:—
Fröken Ella Waldenström, Stockholm	1:—
Fru Ellen Fransén, Torsås	2:—
Fru Gertud Lissell, Trosa	2:—

Trspt Kr. 5,100:46

När Ni firar Er födelsedag,

tacksam över det goda, som livet trots allt svårt och mörkt i alla fall skänkt Er, så tänk på de små, vilka borde ha lika mycken rätt — ja mer, eftersom de äro barn, — till ljus och sol som vi alla, men för vilka deras födelsedag sannoligen icke var någon lyckodag. Anmäl Er som medlem av "Iduns förening Födelsedagen", och förbind Er att på varje Eder födelsedag anslå minst en krona till samma ändamål, och vi sända Eder då varje år på Er födelsedag en postanvisningsblankett ställd till insamlingen. Vi hoppas så, att insamlingen med tiden

skall ge så mycket, att vi kunna upprätta något mer bestående, en barnkoloni eller ett barnhem — något i stil med den göteborgska "Födelsedagen".

IDUNS SKÖNHETSINSTITUT

Röd näsa etc.

N:r 33. 1) Vad skall jag göra med min näsa? Minst ett par gånger om dagen blir den alldeles het och röd, särskilt så snart jag blir varm eller äter något varmt. Kan det bero av magen? Har ofta, ibland flera gånger i veckan, diarré.

2) Finnes för häriga ben något borttagningsmedel, som man själv kan tillreda?

Mitzi PUDER

medel till Skönhet och Charme

Skönhet är en gudagåva, men den måste väl vårdas och underhållas. Ett av de verk-sammaste medlen vid skönhetsvård är Mitzi puder. Dess sammansättning är resultatet av modernaste rön. Hyn får genom Mitzi puder den mattvita, tilldragande teint, som väcker beundran

och avund. En dam av idag är skyldig sig själv och andra att taga sig så fördelaktig ut som möjligt. Den bästa hjälpen finner hon i Mitzi puder, som överskyler hudens alla små brister. Pröva själv och döm! Köp i dag en av de trevliga Mitzi förpackningarna.

Gahns
Upsala
Kungl. Hovleverantör

Som man bäddar,
får man ligga.

SPIRALMADRASSER

hava vunnit sin enastående framgång tack vare sin genialiska (patentans) konstruktion. Innehålla omkring 500 st. fina stålspiraler i cylindriska domestickfack (ej juteväv) överstoppning ren tagel — i motsats till mindervärdiga dylika som äro stoppade med krollsplint — och dubbla skikt vit vadd. Utgöra på en gång både tagel- och resår-madrass, men kosta ej mera än endera, men äro tiudubbelt mjukare än någondera.

Tillverkas av:

J. Svensson & Bourghardt

Göteborg. Grundad 1881.
Madrassfabrik, Tagelspinneri, Täckfabrik, Fjädrrenseri, Spiralfabrik.
Erh. i varje välsort. sängklädersaffär.

3) Har förskräcklig handsveit. Vad skall jag göra för den? Gränslöst tacksam för goda råd. Vad god hänvisa ej till föregående nummer! *Inga-Lisa.*

Svar: 1) Drink en tid varje morgon på fastande mage ett glas varmt vatten med ¼ tsk. Carlsbadersalt, tills magen fungerar normalt. — Badda näsan varje afton med hett alunvatten. Undvik hetsiga saker i mat och dryck samt för mycket sötsaker. Ät däremot frukt.

2) Blanda till ett pulver av 20 gr. svavelbarium, 30 gr. zinkvitt och 30 gr. vetemjöl. Tag något därav och blanda ut med vatten lagom tjockt att breda över håren. Degen får sitta på i 10—15 minuter eller tills den torkar, då den avlägsnas med litet ljumt vatten och håren följa med. Behandlingen upprepas vid behov. För övrigt hänvisas till vår annonsavdelning, där tillförlitliga hårborttagningsmedel förekomma.

3) Tvätta händerna flera gånger om dagen med litet alun i tvättvattnet och pudra dem efter torkningen med salicylsyrad talk.

Aseptin.

N:r 34. Vore tacksam att få veta var "jungfru" Åhrbergs aseptin" som såldes för 15 år sedan av en fru Östberg nu kan få köpas. Den lär finnas på ett ställe i Stockholm. *B.*

Svar: Var nämnda aseptin nu kan få köpas kan jag ej ge upplysning om. Men lämnar här recept på aseptin, om ni vill tillreda det själv.

¾ l. kokt vatten, 20 gr. borsyra, 20 gr. glycerin, 16 droppar nejlikolja, 16 droppar pepparmyntsolja.

De tre första ingredienserna blandas, och då blandningen är kall tillsätts oljorna. Filtreras, tappas på flaskor, som korkas väl.

Blykam.

N:r 35. Är blykam oskadlig för håret? *Fru Asta.*

Svar: Direkt skadlig för håret kanske inte en blykam är, men efter en tids begagnande undergår håret en besynnerlig förändring i färg för att till slut bli alldeles vitt.

N:r 36. Snälla Skönhetsdoktor! 1) Mitt vänstra bröst är mera utvecklat (större) än det högra. Har ej lägenhet att besöka skönhetsinstitut. Finns möjligen något snabbt verkande medel. (Har ej sned ryggrad.)

2) Trots att jag försökt alla möjliga medel, förblir min hjull av pormaskar. Den är ojämn och tidvis uppträda finnar. Brukar omväxla med svaveltjärtvål och någon annan mild tvål.

Bekymrad 18-åring.

Svar: 1) Förmodligen önskar ni få båda brösterna lika små? Någon snabbkur existerar emellertid inte. Möjligen kan ni få det vänstra bröstet mindre om ni en tid lägger på omslag med saltvatten om kvällarna. — Vill ni däremot ha det högra lika utvecklat som det vänstra går det med gymnastiska rörelser samt med ihärdighet och tålmod. — Sätt vänster hand i sidan, sträck upp den högra och drag in andan medan ni svänger armen runt 6 varv. Denna rörelse upprepas flera gånger å rad och utföres dagligen 1 à 2 gånger. Sedan följande: Sätt händerna i sidorna och vrid högra skuldran så långt ni kan bakåt en 6 à 8 gånger.

2) Finnar och pormaskar följas vanligen åt. Håll ansiktet och f.ö. hela kroppen noggrant rena och tvätta ansiktet varje afton med en god, ej medicinsk, tvål och bestryk sedan huden med följande lösning: 3½ gr. utfälld svavel,

EMULGON

(MED OCH UTAN JÄRN)

är en vitaminrik fiskolje-emulsion, som innehåller Phospho-Energon och kalk.

Är starkt aptitgivande, stärker muskler och benbyggnad.

Synnerligen välgörande för klena och undernärda personer i alla åldrar,

SPECIELLT FÖR BARN.

SÄLJES ENDAST Å APOTEK

HÅLL VAKT

mot Edra skodons förfall-använd **Lacking's** skovårdsmedel

LACKING:
För nya lackskor.

LACKING'S
SPECIAL-LACK:
För gamla lackskor o. galoscher

LACKING SKOPASTA:
För alla skinnskodon oavsett färger.

TEXTILKRÄM-HERO:
För tygskodon i alla färger.

LACKING-fabriken.
ÖREBRO.

Enastående medel för Avmagring

Nya tacksamhetskrivelser inkomma ständigt.

Jag tackar Eder för det första glaslet; genom att taga 38 st. tabletter precis enligt bruksanvisningen har jag nämligen minskat 2 kg. och 210 gr., vilket ju är ett lysande resultat.
Fröken A. H. R.

Rekvirerar härmed ett glas Facil-pastiller, då de verka förträffligt. Tackande Eder på förhand tecknar högaktningfullt
A. C.

Tack för de Facil-pastiller, som jag fått. Jag är 18 år och vägde 74 kilo, men genom fortsatt användning av Edra pastiller (jag har använt 2 glas med 100) har jag minskat 10 kg. och 180 gr., så att jag nu är nästan lika slank som andra flickor. Min bästa rekommendation. Ni torde godhetsfullt omg. sända mig ytterligare 50 Facil-pastiller.
Fröken E. A.

Är mycket belåten med Facil-pastillerna. Har minskat åtskilligt den tid jag använt dessa. Önskar ej få namnet under, endast P. K., inget annat.

Rekvirerar härmed 2 glas Facil-pastiller à 4:— kr. pr. st. till min adress. — Är synnerligen nöjd med resultatet och skriver nu för en väninna samtidigt.
Fru I. J.

FACIL

FACIL-pastillerna fordra ej diet, äro garanterat oskadliga och absolut verksamma. Facil-pastillerna fås på apoteken i glas à 100 st. till kr. 4:—. Beloppet kan även insändas i frimärken till Central-Laboratoriets Facil-Depot, postbox 365, Stockholm 1, som då sänder Eder ett glas portoifritt och diskret. Noggrann bruksanvisning medföljer.

3½ gr. kamfertinktur och 112 gr. rosenvatten. Detta får torka in i huden. Tag tillika in något järnpreparat en tid för att rena blodet och ät ej för mycket sötsaker.

Fru Skönhetsdoktor.

Komediteatern framförde i såsångens elfte timme ett nytt program. Du ska ta mig av Louis Verneuil. Tack vare fru Alice Eklund blev det en något så när dräglig afton. Hennes falska prinsessa med sin halft slaviska, halft tyska brytning var en ny typ i det galleri av mer eller mindre originella kvinnogestalter som är fru Eklunds specialitet. De äro nästan utan undantag vackra och eleganta och så var fallet även nu. Wanda, som med en fingerad bilolycka bryter in i en hjärtligt ledsam hertiglig familj för att med sina intriger få fast fot där och få sitt förhållande till äldste sonen legitimerat, är en bedärande liten kvinna och det fördolde inte heller fru Eklund. Däremot var det svårt att föreställa sig den hertiglilla familjen Bellencontre på sitt historiska slott då man såg Komediteaterns ensemble. De verkade mycket mera grosshandlare Svensson i Stockholms skärgård, fastän ansatser till karaktärsteckning funnos särskilt hos den gamle hertigen (herr Cederborg) och hos markis de Chantalard (herr Öbergsson). Publiken hade roligt det kan man konstatera, mest åt den Wandas skickliga intrigu-spel och ett par farsituationer. Om stycket går, är det fru Eklunds förtjänst.
Eth. K.

Vi två

ha sedan många år tillbaka dagligen använt den milda och välgörande YvY-Tvålen och kunna intyga, att en bättre och behagligare tvål får man leta efter. Tvålens egenartade sammansättning av rent vegetabiliska oljor och essenser gör huden mjuk och smidig.

YvY-Tvålen

— tvålen för alla.

Olycksfall- och sjuk-skadestands-Automobil-Motorcykel-Glas- o. Vattenskade-försäkring.
Försäkrings A.-B. NORNA, Göteborg.

Unga, spänstiga flickor
tycka om att cykla. Det är en härlig, stärkande sport. Överallt ha de användning för sin cykel. I staden till skolan — på landet till posten, till badet, i skogen, ja, vart de skola ha de bruk för den.
Den bekväma körställningen och lätta gången värdesätta flickorna särskilt — och göra klokt i att välja en velociped från
WIKLUND

BARN TK OVERALLS.

Under våren och sommaren

gå tusentals barn klädda i "T. K:s" praktiska, slitstarka och prydliga Overalls.

Färger: Kahki, blått, grågrönt och covercoat. Tillverkas för barn i ålder 3—11 år och för flickor och ynglingar 12—18 år.

T. K.-märket som finnes å varje äkta plagg garanterar gediget utförande med 3-dubbla sömmar och tvättäkta färger.

T. K:s Overalls erhålles i varje välsorterad barneklipping.

Tillverkas av
A.-B. TEXTILKOMPANIET,
— Borås —

I sol, i regn, i blåst,

SAHLINS

äkta

Vindtygs-Kappor

för gossar och flickor för alla åldrar i alla väder.

Barnens käraste beklädnad. Äkta färger: ljusblå, ljusgrön, turkos, purpur och sport.

Hos

Sahlins ensamförsäljare i alla städer samt

Sahlins

Malmö ESLÖV Göteborg

Varje familjeförsörjare bör bereda sina efterlevande pension från
ALLMÄNNA ÄNKE- OCH PUPILLKASSAN I SVERIGE
Grundad 1784.
Vinst tillfaller de försäkrade i form av årlig tillväxt under insättarens livstid å den blivande pensionen. Denna tillväxt uppgår för närvarande till 7,5 % å det betingade pensionsbeloppet. En betingad pension å t. ex. 1.000 kronor tillväxer således f. n. med 75 kr. om året. Prospekt portoifritt på begäran.
STORKYRKOBRINKEN 11. STOCKHOLM.
Tel. 60 00. Tel. N. 10 00.

GEFLE MANUFAKTUR AKTIEBOLAG
STRÖMSBRO

Oblekta, Blekta och Färgade

Vännader

Tillse att Ni alltid erhåller märket
»SVANEN»

Kommissionslagrens telefonnummer:
Stockholm 96 46 - Hudiksvall 532 - Sundsvall 30 03
Umeå 141 - Östersund 130.

Rolfs jubileumsrevy har haft premiär på Cirkus med majestätet i salongen och på scenen ett myller av sköna kvinnor av olika nationalitet — mest norsk — och Rolf själv med sina trogna från förr och några nya attraktioner. Det blev stor succés och det hade

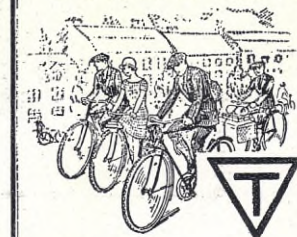
Advokaten Eva Andén

Ledamot av Sveriges Advokatsamfund
Herkulesgat. 14, f. d. Lilla Vattugat. 14
Tel. 7575. STOCKHOLM. Tel. 7576.
Specialitet: Familje- och arvssaker, Botredningar och testamenten. Även skriftliga förfrågningar.

Bensintvätta

överrocken hos Saltsjöbadens Kem. Tvätt, Sthlm.

T-NABB-RINGEN är överlägsen

i alla väglag och under alla årstider, sålunda idealringen för alla dem, som dagligen begiva sig till och från sina arbetsplatser, för paket- och budbäringscyklar m. m.

Transportcykelringar i T-nabb-mönster finnas i de mest förekommande storlekarna. T-nabb-ringens väl avvägd dimensioner ger cykeln en lätt men stadig gång; dess rätta, omsorgsfulla tillverkning ringen enastående livslängd, styrka och elasticitet.
Det praktiska livets män kunna ej erhålla något bättre och billigare än

TRELLEBORGS

T-NABB-RINGAR

Finnes hos alla cykelhandlare.

TRELLEBORGS GUMMIFABRIKS A.-B.
Stockholm TRELLEBORG Göteborg

OMEDELBAR SÄKER HJÄLP
Nogibol
LIKTORNAR SVULLNA ÖMMA FÖTTER

Carl Lundgren

Regeringsgatan 83, Stockholm.
Tel. 139 97.

Skospecialist

för sjuka och ömma fötter.
I elegant utförande.

Rekvirera

Lucks

"REKLAM-ASK"

med utsökt
Choklad & Konfekt
väg. 1/2 kg.
endast Kr. 2.— st.

Expedieras till landsorten
mot postförskott.

PERCY E. LUCK & Co.
STOCKHOLM.

**Plågas Ni av Huvudvärk
och Reumatiska Smärtor?**

Då bör Ni ej experimentera med
tvivelaktiga medel utan med ens
tillgripa de beprövade och av så
många läkare vitsordade TOGAL-
tabletterna. Dessa ställa ej blott
omedelbart de oödligaste smärtor
utan äro dessutom ofarliga för
hjärta och mage. De utskilja dess-
utom starkt den skadliga urinsy-
ran — roten till de flesta smärtor
— ur kroppen, den enda väg som
för till verkligt varaktig hjälp mot
det onda.

TOGAL-tabletterna finnas, utan
recept, å alla apotek till Kr. 2: 40
och 0: 90. Se till att Ni får äkta
Togal och ej efterapningar!

M. ZADIGS

prisbelönta neutrala
Lanolin Crème-Tvål

den yppersta av alla Toilette-
tvålar, förlänar huden ung-
domlig friskhet och skönhet.

M. ZADIG, Malmö.

H. M. Konungens Hovleverantör.
Nederlag i Stockholm: Brunkebergsg. 4
" Göteborg: Chalmersg. 20.

Infört genom
Stockholms Läkareförening

**Doktor J. Arvedsons kurs
i Sjukgymnastik, Massage
Pedagogisk Gymnastik**

medför enligt kungl. Maj:ts med-
givande samma komp. och rättig-
heter som en kurs vid Gymn. Cen-
tralinstitutet.

Kursen, 2-årig börjar d. 15 sept.
Prosp. på begäran gen. Dr J.
Arvedson, adr. Odeng. 1, Sthlm.

Professor PATRIK HAGLUNDS
Gymnastisk-Ortopedisk-Kirurgiska
Privatklänik.

Sturegatan 62, Stockholm.
R. T. 75025. N. 8301.
För behandling av hållnings- och
rörelseorganens skador, sjukdo-
mar, deformiteter och funktions-
rubbingar

Dr A. Karsten

Medicinskt Elektricitets-,
Ljus- och Röntgeninstitut

Kungsgatan 60, Stockholm

Doktor A. Kjellbergs Institut

(Innehavare Doktor Sven Backman)
Kurs i fysikalisk behandling: Massa-
ge, sjukgymnastik, ljus-, elektrisk- och
värmebehandling.

Holländaregatan 3, Stockholm.
Begär prospekt. Tel. Norr 667.

Verkligt Hygienisk dambinda
Tillverkas sedan 20 år i Sverige endast av
Göteborgs Kem.-Tekn. Fabr., Göteborg
Försäljes i Sjukvårds-, Parfym- & Vit-
varuaffärer. Engros hos Gustaf Hjelm
& Co., Regeringsgatan 44, Stockholm.

Rolf förtjänt, ty nog hade han
lagt ner en massa både arbete och
pengar för att man riktigt skulle
känna och förstå, att det var ju-
billeum. 20 år sen han först stod
på en scen. En 20-årig bana som
charmör och alltjämt står han sig
och får publiken med sig i re-
frängen, den är för resten hela
tiden med på galoppen. Rolf
själv bidrog nog mest till fram-
gången med sin personliga charm
och med sina visor, inte minst
verkade blixtröyn med alla Rolf-
visorna från de gångna åren på
publikens hjärtan, som lades för
hans fötter vid minnet av alla
gångna vårar han framkallade.
"Lägg dina sorger i en gammal
säck", "Mitt svärmeri är här i
kväll", "Ursäkta, mitt namn är
Boman", alla virvlade omkring
som blad i luften i en skickligt
gjord sammanslagning. Att näm-
nas förtjäna vidare norskorna
Tutta Berntsen och Katie Rolf-
sen, den senare för sin Josephine
Baker-parodi; dansparet Divina
och Charles, kontinentalt och tip-
top, Rich Hayes som den nye Ro-
binson Cruse — tänk, vad Robin-
son skulle haft trevligt på sin ö,
om han kunnat jonglera så bra,
men då hade han säkert aldrig
hunnit bygga hus åt sig. Vackra
baletter med väl inövade danser.
Massor av blommor och hyll-
ningar ur folkets djup till ju-
bilaren.

BREVLÅDA

RED: S BREVLÅDA.

"A-a" Vi ha tyvärr ingen
användning för sagor, i synnerhet
inte om de äro så svaga till form
och innehåll som den insända.

Förf. till "Det blåser". Vi ha
alldeles för mycket dikter och
måste bekänna att "Vi spörjande
stå" inför "Det blåser".

Berti Jere och förf. till "Maj-
morgon". Tack, men någon mera
vårpoesi eller över huvud taget
några poetiska alster ha vi inte
plats för på länge.

Rosa på kapplöpning.

Många saker kunna hända
vid toton på Ulriksdal.
Hem igen vill Rosa vända.
Hästen, som hon höll på, var för
skral.
Sist han kommer in i mål
sådan otur inte Rosa tål.

Bensintvätta

kostymer vid Saltsjöbadens Kem. Tvätt.

**N. K. sålde 3,000
Ahlarockar 1927**

*något som tyder på att Stockholmskan
är kvalitetskännare*

N. K. har alltid satt kvalitén i första rummet,
och att det i längden lönar sig ha vi återigen
fått bevis för i rocken, som vid hängaren är märkt

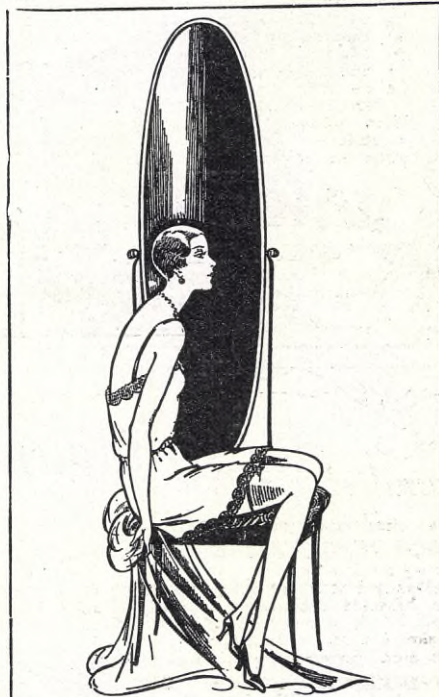
Ahla

Utan Ahlamärket ingen Ahlarock!

Kemikalieavdeln., Bottenvån.

A/B NORDISKA

KOMPANIET

Det slanka modet

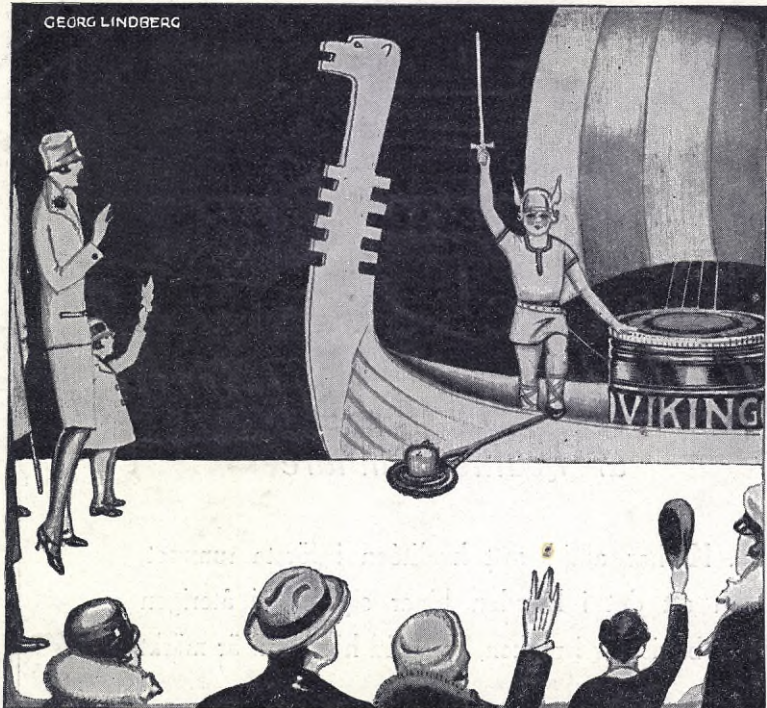
fordrar välsittande underkläder.
Vår mångåriga erfarenhet på om-
rådet garanterar Eder ett i allo
förstklassigt fabrikat vad såväl
passform, kval. och snitt beträffar.
Se därför till att Ni alltid erhåller

Wettergrens.

UNDERKLÄDER

i Crêpe Melani, Milanese, Nainsook,
Silketricot och Silkelin.

Viking hälsar Eder!

Aldrig har någon mottagits med sådan förståelse och entusiasm överallt i Sveriges land som jag. Mina krämer ha blivit en nödvändighetsvara i varje hem, ty varje dag skola Edra skor borstas, och ingen gör det så fort och väl som jag. Låt mig giva Edra skodon den oefterhärmliga

Viking-glansen!

De vackra mönstren

framtråda smakfullt och diskret i den oklanderligt jämna fina vävnaden hos HOLMA borddukar och servietter.

HOLMA-linnet ger starkt intryck av förfining och gedigenhet. Det är en ädel kvalitetsvara, vars hållbarhet och slitstyrka är känd och erkänd.

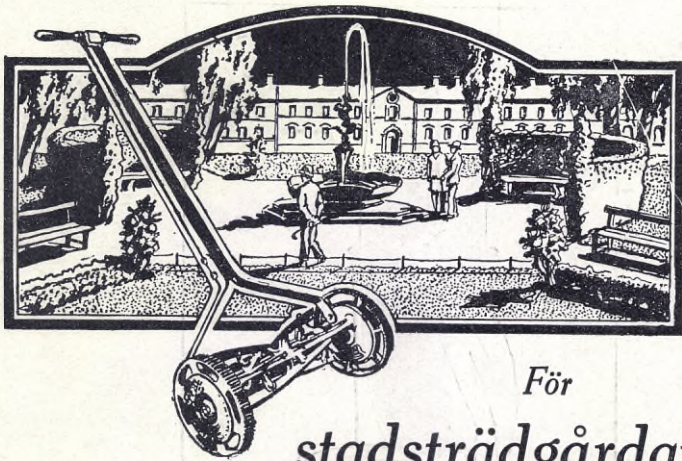
Välj duktyget med den bestående glansen, välj

HOLMA

Duktyger, Servietter,
Handdukar,
Lakanslärft.

HOLMA-HELSINGLANDS LINSPINNERI- & VÄFVERI A.-B.,
MADÄNGSHOLM & FORSSA.

För
stadsträdgårdar
och
större parkanläggningar

är Norrahammars Gräsklippare

"DROTT"

särskilt utexperimenterad och lämpad.

Den är framför allt **driftsäker**. Den är vidare försedd med extra stora drivhjul, grova kullager och har extra stor diameter på knivrullen. Gången blir härigenom lätt, tyst och jämn. Avverkningsförmågan är utomordentlig och resultatet blir en den mest välklippta gräsmatta.

NORRAHAMMARS BRUK, NORRAHAMMAR.

